

Luč i steza

**Školski list
učenika Srednje škole Ludbreg**

Broj 1
Godina 2014. /2015.

Sadržaj

Razgovor s ravnateljem Srednje škole Ludbreg	2
U školskoj strojarскоj radionici	3
Radost susreta, druženja, sudjelovanja, stvaranja, darivanja... ..	4
Kruh i zahvalnost	5
Obilježavanje Dana jabuka	7
Iz radionica praktične nastave	9
Jabuka	10
Ideal ženske ljepote – nekad i danas	11
Moj juriš na vjetrenjače	12
„Gruntovec je moj dom“	13
Zapisi s druženja u Gradskoj knjižnici	13
Razgovor s profesorom Dubravkom Bilićem	14
Značajniji događaji tijekom školske godine	17
Mirno more	17
Zapisi i zanimljivosti s margina bilježnica	18
Zabavne stranice	19
Gdje ima malo osmijeha, ima malo i uspjeha	21
Izbor iz foto galerije	22
Mirno more	23

Crtež: Proljeće, Maja Tuksor, 2. c

Luč i steza

Školski list učenika
Srednje škole Ludbreg

Broj 1
Godina 2014./2015.
Ludbreg, veljača 2015.

Nakladnik:
Srednja škola Ludbreg
Za nakladnika: Josip Zdelar
Glavni i odgovorni urednik:
Jasminka Vugrinec

Urednici i suradnici:
nastavnici i učenici Srednje škole
Ludbreg

Lektura:
Đina Bobetić

Adresa uredništva:
Trg Svetog Trojstva 16
42230 Ludbreg
tel.: 042/421791
fax: 042/421793
e-mail:
tajnistvo@ss-ludbreg.skole.hr

Riječ uredništva

*Gliboko v kmici jena luč trepeče...
Buš našel stezu ak se praf zaputiš...*

Izdvojeni su stihovi iz pjesme Drage Britvića koji su nas nadahnuli da ovaj list naslovimo upravo *Luč i steza*. Izabrali smo ih zato što na osobit način dočaravaju naše nakane. Željeli bismo djelić svoje *steze* i svijetle trenutke s toga puta prema uspjehu podijeliti s vama, dragi čitatelji, te do vas pronijeti *luč* razlučivanja bitnosti, znanja i rada, zahvalnosti, zajedništva, prijateljstva, radosti istraživanja i usavršavanja, razumijevanja i stvaranja, a ujedno i vaše asocijacije i misli usmjeriti k onim vrijednostima koje su iznad običnosti i prosječnosti. Nastojali smo, stoga, oblikovati list u suodnosu sa svim programima i projektima Škole te u suradnji sa svim učenicima i nastavnicima te drugim ustanovama u svojoj sredini. Trudili smo se da članci budu domišljati i originalni, poučni, sveobuhvatni i zanimljivi. Sudjelovanje učenika u uređivanju lista dobrovoljno je. Budući da još nismo oformili novinarsku grupu, učenici su se, na poticaj i samoinicijativno, postupno uključivali u rad. Nastojali su svojim zalaganjem i marljivošću doprinijeti što kvalitetnijem, kreativnijem i raznolikijem osmišljavanju i realizaciji školskog lista kroz prikupljanje i obradu podataka, intervjuiranje i rad na terenu. Zahvaljujemo svima koji su na bilo koji način doprinijeli i pomogli te se nesebično založili pri ostvarivanju ovoga projekta. Uz još nekoliko stihova pjesme, priželjkujemo da i sami budete jasna *luč* i dostojna *steza* u svojim sredinama. U nadi da će doista tako biti, hrabro i radosno, do idućega broja srdačno vas pozdravlja vaše uredništvo *Luči i steze*.

*Ta luč kak jogenj svetli čez megline.
Buš našel stezu, čista je kak sneg.
Blesiču v duši glaži domovine,
to protuletje ide na naš breg.
Pak v dalčini svetlo žmiga,
pak me k tebi vleče put.
To popevka luč našiga
v ruke meče leskov prut.
Pak sem pinklec del na pleča,
vse sem svoje z sehom zel,
ak mi vgasne luč trepeča
bum popevku v oblok del.*

Razgovor s ravnateljem Srednje škole Ludbreg

Josip Zdelar, ravnatelj Srednje škole Ludbreg, rodom je iz Kapele, a živi u Ludbregu. Po struci je diplomirani inženjer grafičke tehnologije, završava doktorski studij na Grafičkom fakultetu u Zagrebu. Bio je sedam godina predavač u Elektrostrojarskoj školi Varaždin (MEC-u), kao voditelj Odjela grafike i multimedije, a radio je i kao asistent na Veleučilištu Varaždin te četiri godine u privredi.

Kako ravnatelj gleda na svoju službu, koja su njegova razmišljanja o budućnosti naše škole te o upisima u novu školsku godinu i prednostima upisa u Srednju školu Ludbreg, pročitajte u nastavku priloga.

„Želimo učenike pripremiti za poslodavca, za stvarni, a ne imaginarni posao.“

Zašto ste odabrali posao ravnatelja? Što najviše volite u svojem poslu?

Ni u snu nisam razmišljao, kada sam završio fakultet, da ću jednoga dana raditi u srednjoj školi, a pogotovo ne na mjestu ravnatelja. Ali vidite, život ni karijeru ne možete predvidjeti, i evo me, s godinama rada u školi, tu gdje jesam. Ono što mi je najdraže na poslu jesu učenici i njihovo odrastanje iz dana u dan kod nas u srednjoj školi, kao i rad sa svim djelatnicima, jer, pazite, učenici dolaze kao djeca, a iz srednje škole izlaze kao mladi ljudi!

Po struci ste diplomirani inženjer grafičke tehnologije, bili ste predavač u Elektrostrojarskoj školi Varaždin. Nedoštaje li vam poučavanje i neposredan rad s učenicima?

Eto, prošlo je već godinu i pol dana otkako sam na radnom mjestu ravnatelja (u početku v. d. ravnatelja) u Srednjoj školi Ludbreg. Iskreno, mogu reći da mi malo i fali neposredan rad s učenicima, ali opet, s druge strane, posla je puno i svakim danom susrećem se s novim zahtjevima i na ovom radnom mjestu.

Unaprjeđuju li i koliko nove tehnologije unaprjeđuju odgoj i obrazovanje? Koji su Vaši stavovi o digitalizaciji udžbenika?

Bez novih tehnologija nema napretka i ne samo da nam one trebaju, već je to nužnost i mora postati standard u odgoju i obrazovanju. Budući da sam i sam jednim dijelom vezan za nakladništvo i grafički sam urednik nekoliko udžbenika za osnovne i srednje škole, ipak mislim da je digitalizacija potrebna iz više razloga, a jedan, glavni razlog je smanjenje cijene knjiga za učenike, ali uz poštivanje svakog autorskog djela.

Na što ste najponosniji razmatrajući rad Srednje škole Ludbreg? Čime se naša škola može osobito ponositi?

Najponosniji sam na prošlogodišnje upise gdje su nam naši učenici i njihovi roditelji

ukazali povjerenje odabravši SŠ Ludbreg. Iako smo "mlada" škola, već svoje prve godine imamo odlične rezultate na županijskim natjecanjima, što dokazuje kvalitetu nastave i nastavnika u SŠ Ludbreg, a ujedno i zapazena sudjelovanja u raznim projektima i manifestacijama. Uvjeran sam da ćemo to dokazati i na ovogodišnjim natjecanjima koja su pred nama. Uvijek ćemo pružiti šansu i pomoć svim našim sadašnjim i budućim učenicima i djelatnicima za napredovanje.

Koja su vaša razmišljanja o budućnosti Srednje škole Ludbreg?

Srednja škola Ludbreg, ne samo u budućnosti već i u sadašnjosti, mora biti multifunkcionalna škola koja će se približiti učeniku i roditeljima poštujući sve zakone i pravne okvire. Isto tako, moramo biti tehnološki korak ispred drugih ili, kako ja volim reći, moramo biti drugačiji od drugih, da bismo uspjeli. Budućnost ispred nas je realna i svijetla te uz pomoć i angažman svih djelatnika moramo učiniti da Srednja škola Ludbreg bude prepoznata kao jedan „brand“.

Čemu želite u svojem radu posvetiti posebnu pažnju?

Na prvom su mjestu učenici jer ja osobno, kao i svi djelatnici SŠ Ludbreg, ovdje smo radi naših učenika i to mora biti uvijek tako. Mi tim učenicima moramo posvetiti posebnu pažnju stavljajući naglasak na to da ih osposobimo, ne samo za njihovo zanimanje koje su odabrali, već i za daljnji život jednoga dana kada završe ovu srednju školu.

Možete li s nama podijeliti najradosniji trenutak iz svoje ravnateljske službe?

Najdraži trenutak u ovom mojem dosadašnjem radu na mjestu ravnatelja SŠ Ludbreg sigurno je dan preseljenja SŠ Ludbreg u novouređene prostore, kao i svaki dobar rezultat ili ocjena naših učenika.

Jeste li zadovoljni novim prostorima škole u istočnoj zgradi dvorca Batthyany u centru grada?

Jako sam zadovoljan novim prostorima. Učenici na raspolaganju imaju 8 učionica, informatički kabinet, učionicu za kemiju, biologiju i fiziku, zbornicu, prostorije za pedagoga, psihologa, računovodstvo, malu knjižnicu koja će ujedno biti i dnevni boravak. Želio bih ovom prilikom zahvaliti Gradu i Županiji na suradnji i uložnim sredstvima, a ujedno i Osnovnoj školi Ludbreg koja nam je dosad ustupljivala svoje prostore. Napomenu bih i to da nam je krajnji cilj gradnja nove školske zgrade za koju su Grad i Županija već kupili zemljište.

Možete li nam ukratko približiti školsku radionicu praktične nastave strojarskog obrazovnog područja?

Radionica se nalazi na adresi Frankopanska 4. Zasad je opremljena alatima za ručnu obradu te nekim strojevima za strojnu obradu, a u planu je postepeno opremanje novim strojevima, npr. CNC tokarski stroj uz dvanaest radnih mjesta za računala i popratne softvere gdje će učenici polako ulaziti u svijet projektiranja i izrade različitih proizvoda u njihovim zanimanjima. Posebno želimo istaknuti da opremanje radionice obavljamo u suradnji s poslodavcima gdje se oni svojim donacijama, bilo materijalnim ili nematerijalnim, uključuju u opremanje radionice, na čemu im zahvaljujemo. Isto tako, moram napomenuti da će se ova radionica pretvoriti u "Centar novih tehnologija" gdje će učenici, ali i građani, kroz cjeloživotno obrazovanje i obrazovanje odraslih stjecati nova znanja i vještine u strojarskom području. Želimo učenike pripremiti za poslodavca, za stvarni, a ne imaginarni posao. Nedavno smo izradili osam klupa za park starog grada po narudžbi Grada Ludbrega, što je naš prvi posao za tržište, a pred nama je još sličnih projekata. Istaknuo bih i to da planiramo opremiti i prostor za izvođenje stručne prakse prehrambenog i poljoprivrednog usmjerenja.

Pred nama su upisi u novu školsku godinu, možete li nam otkriti koliko razred-

nih odjeljenja SŠ Ludbreg planira upisati i koje će usmjerenja učenici moći upisati u predstojećoj školskoj godini te zašto baš ta?

U upisnoj godini 2015./2016. planiramo upisati šest razreda, jedan više nego sada, u koje će biti raspoređeno oko 120 učenika. Upisat ćemo dva nova smjera, strojobravar i kuhar-konobar. Nastavljamo s upisom ekonomskog i gimnazijskog usmjerenja, kao i tehničkih operatera, jedan razred bit će kombinacija tokara, bravara i strojobravar, zatim kuhara i pekara te razred za pomoćna zanimanja kuhara i vrtlara. O novim zanimanjima odlučujemo u suradnji s posloдавcima i Hrvatskim zavodom za zapošljavanje vodeći računa o tome da se učenici nakon školovanja mogu lakše zaposliti.

Koje su prednosti upisa u SŠ Ludbreg?

Škola se u potpunosti prilagodila učenicima.

Organizirali smo, u dogovoru s autobusnim prijevoznicima, nastavu tako da učenici, bez obzira jesu li iz Varaždina, Bukovca, Koprivnice, Hrastovljana, Varaždinskih Toplica ili Jalžabeta imaju veze netom poslije zadnjega sata. Oni koji putuju vlakom također imaju idealne veze. Isto je i pri dolasku na nastavu pa naši daci gube manje vremena nego oni koji putuju u veće centre, imaju više slobodnog vremena te više vremena za izvannastavne i fakultativne aktivnosti. Kvaliteta nastave je na visokoj razini, o čemu svjedoče i rezultati. Inzistiramo da se ono što se nauči može primijeniti u životu i na budućem radnom mjestu. Istaknuo bih, također, moderno opremljene učionice za nastavu, kvalitetu nastave uz konstantno stručno usavršavanje nastavnika, individualizirani pristup svakom učeniku, e-learning (učenje uz pomoć računala i interneta), tečajeve stranih jezika u 3. i 4. godini školovanja koji se upisu-

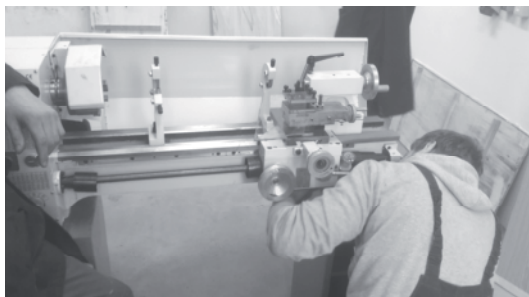
ju u završnu svjedodžbu te tečajeve tehničkog crtanja i programiranja, suradnju i uključivanje poslodavaca u izvođenje stručne nastave, izvođenje praktične nastave kod poslodavaca uz stalno praćenje stručnih osoba, pedagošku službu za konstantnu pomoć učenicima, roditeljima i nastavnicima. Srednja škola Ludbreg može se pohvaliti i sudjelovanjem u EU projektima mobilnosti.

Što biste, za kraj, poručili čitateljima lista „Luč i steza“ te sadašnjim i budućim učenicima Srednje škole Ludbreg?

Čitateljima školskoga lista poručio bih neka naš rad i dalje prate i podupiru, a svim sadašnjim i budućim učenicima SŠ Ludbreg želim puno uspjeha u školovanju, radu i životu. Istaknuo bih geslo naše škole: „Znanje i rad – ključ uspjeha!“ neka nam to svima bude misao vodilja.

„Zavirili“ smo u strojarsku radionicu te donosimo fotografije...

postavljanja tokarilice,

strojne i ručne obrade materijala

izrade novih gradskih klupa,

čišćenja radionice

izrade vješalica za garderobe i klupa u novim prostorima škole

Radost susreta, druženja, sudjelovanja, stvaranja, darivanja...

Od raznih manifestacija na kojima sudjeluje naša škola, kao što su „Festival jagoda“, „Sajam pčelarstva“, i sl. s kojih izvještaje možete redovito pratiti na mrežnoj stranici škole <http://www.ss-ludbreg.skole.hr/> ističemo u ovom broju sudjelovanje na županijskoj smotri „Dani kruha - dani zahvalnosti za plodove zemlje“, „Danu jabuka“ i „Cinkušu adventskom“ gdje na osobit način predstavljamo svoj rad, vještine i sposobnosti, sve što smo naučili i postigli, a ujedno predstavljamo i svoju školu. Premda tek u drugoj godini rada, već je sada naša prisutnost na spomenutim zbivanjima značajna i prepoznatljiva po nezaobilaznim ukusnim kolačima i slasticama te napitcima koje sa svojom nastavnicom pripremaju naši vrijedni pomoćni kuhari. Jednako tako, ponosni smo na pomoćne vrtlare koji posjetitelje razveseljavaju raznovrsnim i maštovitim ukrasima te kreativnim rukotvorinama od prirodnih materijala koji ukrašavaju mnoge domove. Ove su godine učenici izradili i trodimenzionalne slikovnice zahvalnosti, a brojne su unikatne čestitke otputovale u svijet.

Prepoznatljivi smo, također, po lijepim mislima i porukama kojima kod prolaznika izmamljujemo osmijehe i rado vraćanje našem izložbenom prostoru. Istražujući u književnosti, narodu i jeziku značaj kruha i zahvalnosti, donosimo vam u nastavku ovog priloga poeziju domaćih pjesnika, neke izreke i citate, povijesne i druge zanimljivosti vezane uz istu temu. Pod geslom „Nije važno koliko dajemo, nego koliko je ljubav kojom dajemo.“ (bl. Majka Tereza) i „Preživljavanje se sastoji od onog što smo dobili, a život čini ono što darujemo.“ (W.

Churchill) nastojimo svojim znanjem i zalaganjem svima s kojima se susretamo prenijeti ono što smo naučili. Pitali smo učenike koji su sudjelovali u događanjima kako su se osjećali, a njihovi doživljaji najbolje će vam, dragi čitatelji, približiti ugođaje sa zbivanja koja vam predstavljamo.

- Posjetitelji na našem izložbenom prostoru mogu uživati svim osjetilima – razgledati, osluhnuti, mirisati, opipati i okusiti; zabaviti se, nešto vratiti iz zaborava, prisjetiti se uspomena, ali i ponešto novoga naučiti te koješta ponijeti sa sobom. Od srca bih preporučio svim mladima da se upišu u Srednju školu Ludbreg i osobno dožive ovaj vrhunski ugođaj! (Filip Bajsić, 1. e r., ekonomist)

- Najviše nas veseli kada svoj rad možemo podijeliti s drugima i tako ih razveseliti. Zato rado sudjelujemo i veselimo se ovakvim zbivanjima na kojima možemo pokazati svoje umijeće. (Bojana Horvat, 2. c r., pomoćni kuhar)

- Sretni smo, zadovoljni i ponosni što smo svojim radom, trudom i prisutnošću izazvali osmijehe na licima ljudi, znanih i neznanih, jer smo pridonijeli oplemenjivanju našega društva te se vratili obogaćeni vrlo lijepim iskustvom i toplinom u srcima. Veselimo se ponovnom susretu dogodne te smo istinski zahvalni na svemu jer smo se još jednom uvjerali u istinitost izreke: „Iskazivanje zahvalnosti donosi nove razloge za zahvalnost.“ (Zorana Kučeković, 2. a, gimnazija)

Trudimo se svake godine biti domišljati i originalni te tako uvjeriti sve one koji se kolebaju ili sumnjaju da se sve može ako ima volje i dobrote te iskrenog zajedništva.

Kruh i zahvalnost - plakati, citati, izreke...

Zahvalnost otvara našu svijest tako da možemo još više primati.

Zahvalnost je pamćenje srca.
Tko tebe kamenom,
ti njega kruhom!
Budi čovjek
dobar kao kruh!
Izbjegavaj brašno
od kojega nema kruha!
Zrno po zrno pogača,
kamen po kamen palača!
Nada je kruh siromaha!
Kultura počinje
sa zahvalnošću.

Gorak je tamo okus
hljeba gdje svoga nema
i gdje brata nije.
Ne jedi kruh
tuđim zubima.
Ne traži kruha
nad pogačom!
Zahvalnost nije samo
najveća od svih vrлина,
već i majka
svim ostalima.
Škola je kruh života!
Bog je, kao znak
svoje vječne prisutnosti
među ljudima,
izabrao kruh.

Zahvala

*I za one koje sam primio,
A nikad ih nisam spoznao.
Moje su misli sitne,
a želje sebične,
Jer i dok Ti zahvaljujem,
Uvijek za nečim uzdišem.
Gospodine!
Udijeli mi milost najveću.
Tvoje ne zaboraviti
darove!*

*Gospodine!
Zahvaljujem Ti
za sve što sam
primio:
Za milosti koje
sam tražio,
A nikad ih nisam
dobio,*

Rajmund Kupareo

Pjesme o skrivenom Bogu

Obožavam te, sijeno puna vonji,
jer još ne znaš za ponos zrelih klasova.
Obožavam te, sijeno puna vonji,
što bila si sežaj Dječaćiću bosu.

Obožavam te, izdržljivo ti drvo, jer nije ti
tuga veća s otpaloga lišća.
Obožavam te, izdržljivo ti drvo,
jer si krilo njegova pleća nakon biča.

Obožavam te,
bljedo svjetlo
pšeničnoga kruha
u kojem se vječnost
na tren smjesti,
do našeg doprijevši kuta
po potajnoj cesti.

Karol Woytila

KRUH KAO SIMBOL

Kao namirnica od velike povijesne, ali i suvremene važnosti, sama riječ kruh metafora je za osnovne ljudske potrebe i životne uvjete općenito. Kruh ima snažno simboličko značenje - simbol je života, obitelji, sklada, dobrote, ljubavi i blagostanja. Kruh je simbol svega za čim gladujemo, što nas hrani, od čega i iz čega možemo živjeti. U toj riječi sadržane su sve naše potrebe, težnje i želje. Čovjekova razjazaženija i temeljna čežnja je da voli i da bude voljen. I to je kruh. To se značenje riječi kruh reflektira i u molitvi *Očenaš* u kojoj molimo *Kruh naš svagdašnji daj nam danas!* Ista rečenica na starohrvatskom jeziku naših predaka glasila je, te glagoljicom, oblom i uglatom, pisana, izgledala ovako:

ⲕⲣⲏⲭ ⲛⲁⲥ ⲥⲱⲛⲁⲃⲁⲥⲛⲓ ⲃⲁⲓ ⲛⲁⲙ ⲃⲁⲛⲁⲥ!
ⲕⲣⲏⲭ ⲛⲁⲥ ⲥⲱⲛⲁⲃⲁⲥⲛⲓ ⲃⲁⲓ ⲛⲁⲙ ⲃⲁⲛⲁⲥ!

Na čemu zahvaljujemo kada molimo Kruh naš svagdašnji daj nam danas?

Kada kažemo *kruh naš svagdašnji daj nam danas*, onda mislimo na sve što nam treba da bismo živjeli u miru (ne gladovati, ne žeđati, ne zepsti, imati zaklon, moći učiti, raditi, vjerovati, nadati se, ljubiti). Mislimo na čovjeka kojemu se možemo povjeriti i s kojim možemo dijeliti svoje radosti i tuge. Toliko ljudi gladuje za svagdanjom riječju! I riječ je svagdanji kruh od kojega živimo i za koji zahvaljujemo! Istina, dobrota i ljepota, razumijevanje, zdravlje i sreća, sve je to kruh. Teške lekcije koje nam pomažu bolje upoznati sebe i ostale. Neuspjesi koje proživljavamo - oni nas uče poniznosti, prilike razvijanja strpljenja, problemi koji su prilike za hrabrost, brojne spoznaje stvarnosti i istine. Rješenja koja pronalazimo i talenti koje razvijamo, pobjede koje ostvarujemo i lijepi dani koje proživljavamo. Knjige koje čitamo, putovanja koja putujemo, krajoblici kojima se divimo, zavičaj koji volimo i sunce koje nas grije, i zrak koji dišemo... Sve je to kruh naš svagdašnji za koji zahvaljujemo!

Hvala Ti za stvorenja

Hvala Ti za ove kroze što izlaze bijele iz crne noći	Hvala Ti za sunce što svjetlo kroze nasimljana lica	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane
Hvala Ti za pšice što kupe mirvice i traže cvijeće	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane
Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane
Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane	Hvala Ti za vodu što snijazi sušne projemljane

Hvala Ti za noge
što nalože staze
i drže svečite

Hvala Ti za vodu
što život množi
i dvoje zblizuje

Hvala Ti za tijelo
što vrednije je nego odijelo
i hrani je Božji

Hvala Ti za radosu
što veliča Gospodina
i kliču Bogu Spasitelju
mojemu

Hvala Ti za mjesec
što putuje bez stapa i torbe
i sije sunje zemljom

Hvala Ti za zvijezde
što Božji su oči
u zvezdanoj noći

Hvala Ti za ruke
što miluju lice
i vazu haljinu Zemlji

Hvala Ti za oči
što gruju danju
i zvijezde su u noći

Hvala Ti za ruke
što miluju lice
i vazu haljinu Zemlji

Hvala Ti za ruke
što miluju lice
i vazu haljinu Zemlji

Hvala Ti za ruke
što miluju lice
i vazu haljinu Zemlji

Deo gratias. Amen. Aleluja!
IVAN GOLUB

Kruh na stolu

*Stajati pred bijelim papirom,
Još neispisanim, i znati:
Dosad su sastavljeni
milijuni pjesama
na svim jezicima svijeta
I za milijune ljudi na zemlji
Spremljeno je već oružje da ih uništi -
A ti hoćeš da se čuje i tvoj krik:
Mir svijetu! Sloboda svijetu!
I svakome na stolu kruh.
Dragutin Tadijanović*

Nema kruha bez motike.
Budi kruh od čovjeka -
budi čovjekan.
Kad se ima kruha,
tad je i tuga lakša.
Kruh siromaha slađi je
od kruha bogataša jer
glad mu daje slatkoću.
I mrvica su kruh.
Kada uživamo slatki
plod, trebali bismo se
sa zahvalnošću sjetiti
onoga koji je
zasadio stablo.
Bolje imati kruh u ruci
nego šešir na glavi.

Potreban si nekome
kao komad kruha.
Zahvalnost je simbol
plemenite duše.
Iskazivanje zahvalnosti
donosi nove razloge
za zahvalnost.
Duh vremena - kruh
vremena.
Za glad nema
tvrdog kruha.
U svojim svakodnevicama
moramo uvidjeti da nas
sreća ne čini zahvalnima,
već nas zahvalnost
čini sretnima!

U svijetu je više gladi za
ljubavlju i poštovanjem
nego za kruhom.
Zahvalnost je čudna
stvar - tjera ljude
da budu dobri.
Ako nosiš težak teret
bez zahvalnosti, možda
nikada nećeš spoznati
koliko vrijedi to
dragocjeno drvo na tvojim
leđima. Znat ćeš samo
koliko je teško.
Zahvalnost širi srca
i čini ih radosnima.

Ne preziri kruh
da jednoga dana ne bi
skupljao mrvice.
Kak pri jelu,
tak pri delu!
Kad god činite dobro,
ne tražite da vam
uzvrate zahvalnošću,
nego budite zahvalni
što vam je darovano
činiti dobro.
Ima ljudi bez kojih
ne bismo mogli shvatiti
kruh, čuti tišinu
i dotaknuti snove.

Kruh na stolu

*Sve što mi želiš reći, kaži mi
pred njim, tamnim kruhom na
stolu.
Okolo njega zidovi i zvijezde. I
svi obruči
koji stežu moje srce.
Pred njim, trajnijim od svih
zastava,
kaži mi, ako smiješ, svoju
osudu.*

*On će znati. I sve će strahove
učiniti smiješno malim.
Pred njim, kruhom na stolu,
što se neprekidno obnavlja u
nadi,
možeš mi život zamijeniti
smrću.
S njim ću je veselo blagovati.
Slavko Mihalić*

Isus u svetlohraništu

*Vratit ću se jednom svojoj staroj kući
kad budu prošli mnogi dani.
Za stolom kasnim o tebi snivajući,
zaspat ću uz crni hljeb i svoj vrč zemljan.*

*Blizina hljeba u snu dočarat će meni
seoski put, koji vijuga kroz glog,
i oko njega pšenice šum sneni,
ugušen sitošću mirisa brašnenog.*

*U snu sav sretan
i radostan u svemu,
zaželjati neću ništa više:
samo da zagrlim hljeb crni
i čujem u njemu
tvoje srce i tvoju dušu
kako diše.
Nikola Šop*

KRUH U PROŠLOSTI

Prvi su kruh, i to od pšenice i ječma, pekli Egipćani, a u staroj je Grčkoj kruh doživio svoj procvat. O njemu su promišljali najpoznatiji filozofi, od Platona, koji ga je zamišljao govoreći o zdravlju u idealnoj državi, do Sokrata i drugih. U starom Rimu pekari su uživali posebne povlastice - oni su bili jedini obrtnici koji su bili slobodni, svi ostali zanati pripadali su robovima. Članovima ceha pekara bilo je zabranjeno odlaziti u amfiteatar da se ne bi „zarazili porocima običnih ljudi“. Kruha i igara - poslovice je koja je označila čitav jedan narod i epohu. U srednjem vijeku tajna pripremanja kruha strogo se čuvala, ako je netko htio postati pekar, morao je prvo odraditi sedam pripravnih godina. U Crkvi se otada priprema hostija, beskvasni kruh načinjen od najfinijeg bijelog pšeničnog brašna. U liturgiji prilikom euharistijskog slavlja (što u prijevodu s grčkoga znači 'zahvaljivanje') taj se kruh posvećuje te postaje Kristovo tijelo. Tom činjenicom, u kulturi koja je temeljena na kršćanstvu, kruh postaje nešto što je sveto, i prisutno u svakodnevicu.

U vremenu naših baka, kada je kruh bio pečen, na njemu se, još toplom, načinio znak križa, a zatim se razrezao, uz riječi: „Sveti križ prekriži, a dragi Bog blagoslovi.“ Ne samo radi molitve, već je to bio znak da se kruh dijeli i blaguje u zajedništvu. I riječ 'kompanjon' dolazi od lat. 'cum' i 'pan', a znači 'onaj s kim se jede kruh'.

Obiježavanje Dana jabuka

uz izlaganje raznih proizvoda koje su napravili učenici sa svojim nastavnicama te uz istraživanje o najpoznatijim jabukama u povijesti čovječanstva

EVINA I ADAMOVA „JABUKA“

Najpoznatija je jabuka u povijesti čovječanstva Adamova i Evina, premda se u Bibliji nigdje ne spominje da su jeli plod sa stabla jabuke.

Slika: Lucas Cranach Stariji

Zmija bijaše lukavija od sve zvjeradi što je stvorio Jahve, Bog. Ona reče ženi: »Zar vam je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u vrtu?« Žena odgovori zmiji: »Plodove sa stabla u vrtu smijemo jesti. Samo za plod stabla što je nasred vrta rekao je Bog: 'Da ga niste jeli! I ne dirajte u nj, da ne umrete!'« Nato će zmija ženi: »Ne, nećete umrijeti! Nego, zna Bog: onog dana kad budete s njega jeli, otvorit će vam se oči, i vi ćete biti kao bogovi koji razlučuju dobro i zlo.« Vidje žena da je stablo

dobro za jelo, za oči zamamljivo, a za mudrost poželjno: ubere ploda njegova i pojede. Dade i svom mužu, koji bijaše s njom, pa je i on jeo. Tada se obadvoma otvore oči i upoznaju da su goli. Spletu smokova lišća i naprave sebi pregače.

Uto čuju korak Jahve, Boga, koji je šetao vrtom za dnevnog povjetarca. I sakriju se – čovjek i njegova žena – pred Jahvom, Bogom, među stabla u vrtu. Jahve, Bog, zovne čovjeka: »Gdje si?« – reče mu. (Post 3, 1-9)

NEWTONOVA JABUKA

Još je jedna jabuka ušla u povijest. Ona koja je „pala na glavu“ sir Isaacu Newtonu dok se odmarao ispod stabla promišljajući o tajnama univerzuma. Newtonov sret s jabukom jedna je od najpoznatijih anegdota znanstvenoga svijeta. Priča je to iz 18. stoljeća koja govori o tome kako je padajući voćni plod pomogao Isaacu Newtonu da shvati gravitacijsku silu. „Zašto bi ta jabuka uvijek padala vertikalno na zemlju“, pitao se, „zašto ne bi išla postrance ili prema gore, nego uvijek prema zemljinom centru? Sigurno je jedini razlog u tome što je Zemlja privlači. Mora tu postojati nekakva privlačna sila“, pričao je Newton.

Slika: Newton pod jabukom

Ista je slika ujedno i prvi logo računalne tvrtke Apple

Današnji logo računalne tvrtke Apple

JABUKA WILHELMA TELLA

Priča o hrabrosti Wilhelma Tella potječe iz prve polovice 14. stoljeća. U to su vrijeme Habsburgovci željeli ojačati svoj utjecaj u Švicarskoj, što je izazivalo revolt građana. Austrijski nadglednik u Altdorfu postavio je svoj šešir na glavni gradski trg i naredio da se svi mještani pred njim poklone. Tell je odbio pokloniti se, zbog čega je bio uhićen. Za kaznu je morao pogoditi jabuku na glavi svoga sina Waltera, a ne uspije li, obojica će biti pogubljeni. Pogodi li jabuku, obećan mu je oprost i sloboda. Švicarski junak uspješno je prepolovio jabuku na sinovljevoj glavi. Kada ga je nadglednik upitao zašto je napeo drugu strijelu, odgovorio je da bi njome njega ubio da je ubio sina, stoga ga je uhitio...

Slika: Statua Wilhelma Tella i njegovog sina u gradu Altdorfu u Švicarskoj

U jednoj od najpoznatijih bajki, zla je vještica jabukom otrovala Snjeguljicu.

Metamorphosis

Jabuka je značajan motiv u modernoj svjetskoj književnosti.

„Crvena jabuka“, jedan od najpoznatijih glazbenih sastava, na domaćoj zabavnoj sceni djeluje već tri desetljeća.

Poznato je da se jedan od najvećih svjetskih gradova, američki grad New York, često naziva i „velikom jabukom“. Odatle taj naziv? Godinama su se javljala mnoga objašnjenja, npr., neki smatraju da je do nadimka došlo zbog toga što je u New Yorku postojao bordel koji je držala stanovita madame koja se zvala Eve, no to je obrazloženje netočno. Prava istina vezana je uz glazbu i sport, točnije, uz zanimljiv spoj jazza i utrka konja.

„VELIKA JABUKA“

Konkretno, termin je u ranim dvadesetim godinama prošloga stoljeća prvi skovao John Joseph Fitzgerald, sportski novinar specijaliziran za tada već vrlo popularne utrke konja. Inspiriran tadašnjim jazz glazbenicima koji su koristili termin 'jabuka' za bilo koji veliki grad te smatrali sviranje u 'jabuci' najvećim uspjehom koji jedan jazz glazbenik može doživjeti, upotrijebio je termin „velika jabuka“ za New York u kolumni za novine Morning Telegraph.

GRČKA MITOLOGIJA

Grčki mitološki lik Paris morao je presuditi u svađi između Atene, Here i Afrodite. Zeus je održao slavlje u čast braka Peleja i Tetide, no Erida, boginja razdora, bila je bijesna jer nije bila pozvana. Ljutito je stigla na proslavu i bacila zlatnu jabuku na stol (otud izraz "jabuka razdora") na kojoj bijaše natpis „najljepšoj“. Boginje Atena, Hera i Afrodita htjele su jabuku te su od Zeusa zatražile da prosudi koja je najljepša, a on je, ne želeći se miješati, pozvao Parisa. Sve tri pokušale su podmititi Parisa. Hera mu je ponudila da će ga učiniti kraljem Europe i Azije, a Atena mu je rekla da će mu dati mudrost i ratnu vještinu. Afrodita mu je ponudila ruku najljepše žene na svijetu. To je bila Helena, Menelajeva žena. Paris je pristao i proglasio Afroditu najljepšom te joj dao jabuku. Paris je potom krenuo po Helenu, a to je bio povod Trojanskom ratu.

Atalanta se, unatoč očevom zahtjevu, odbila udati jer bi svaki brak za nju bio izdaja Meleagra. Ni otac nije odustajao. Predložio je da se uda za onoga tko će je pobijediti u utrci, a svaki koji ne bi uspio, bio bi ubijen. Atalanta se složila znajući da može vrlo brzo trčati. Hipomen je znao da ne može pošteno dobiti utrku, ali je bio očaran njezinom ljepotom. Atalanta ga je molila da se ne utruje s njom i ne riskira svoj život, ali on se nije dao razuvjeriti. Afrodita je Hipomenu dala tri zlatne jabuke koje će jednu po jednu baciti kako bi omeo Atalantu. Tako je Atalanta svaki put zastala da pokupi jabuku te ju je Hipomen uspio preteći i postati njezinim mužem.

HRVATSKA KNJIŽEVNOST

Junak prvoga hrvatskog romana, kojemu je autor renesansni pisac Petar Zoranić, usnuo je san o „Perivoju od slave“ u kojemu se nalazi drvo jabuke. Ondje susreće vile koje u krilu čuvaju zlatne jabuke. Latinku, Grkinju, Kaldejku i, najmlađu, Hrvaticu koja je imala najmanje jabuka. Ona mu je objasnila značenje perivoja te da jabuke predstavljaju književna djela napisana jezikom njenog naroda. Vila Hrvatica bila je tužna jer su se njezini sinovi stidjeli svog jezika, pa su čak i svoje plodove darivali u tuđinu, tj. pisali na stranim jezicima.

„Komu jabuka, tomu djevojka!“ (narodna)
 „Jabuka ne pada daleko od stabla!“ (narodna)
 „Jedna gnjila jabuka ugnjili sve druge!“ (narodna)
 „Nije Adam hlio jabuku zbog jabuke, već zato što je bila zabranjena.“ (Mark Twain)
 „Ljepa jabuka ponekad skriva crva.“ (narodna)
 „Tuđa jabuka je slađa.“ (narodna)
 „Ako želiš jabuku, moraš profresti drvo.“ (narodna)
 „Nema mnogo biranja između trulih jabuka.“ (W. Shakespeare)
 „Duša nije jabuka: ne možeš je razdijeliti.“ (I. S. Turgenev)

„Riječi kazane u pravo vrijeme zlatne su jabuke u srebrnim posudama.“ (Biblija, Mudre izreke 25, 11)
 „Sjeme sakriveno u srcu jabuke nevidljiv je voćnjak.“
 „Svaka misao je sjeme. Ako posadiš divlje jabuke, nemoj očekivati da ćeš ubrati zlatni delišes.“
 „Ne odustaj od čitavog stabla samo zato što si ubrao jednu lošu jabuku!“
 „Kada ti život daje limune, napravi sok od jabuke i pusti ljude da se pitaju kako si to učinio.“
 „Milijuni su rekli da je jabuka pala, no samo se Newton pitao zašto.“

Sažet pregled o jabukama sastavili su pomoćni vrtlari, a iz kuharice pomoćnih kuhara prepisujemo nekoliko provjerenih recepata

Jabuka, lat. *Malus domestica*, pripada porodici Rosaceae ili ružičnjača. Tijekom povijesti, kao i danas, jabuka je vrlo cijenjeno voće. Najrasprostranjenija je voćka današnjice, kiselkasto – slatkastog okusa, a potječe iz središnje Azije. Stablo jabuke može biti i do 12 m visoko, s razgranatom krošnjom koju izgrađuju jajoliki listovi. U svibnju cvate blijedo ružičastim do bijelim cvjetovima, a plodovi sazrijevaju od srpnja do listopada, ovisno o sorti jabuke. Sorte jabuka razlikujemo prema vremenu sazrijevanja, po obliku te po boji i svojstvima pokožice ploda. Prema vremenu sazrijevanja razlikujemo ljetne, jesenske i zimske sorte jabuka. Po obliku ploda razlikujemo okrugle, šiljate, plosnate, rebraste, bez rebara, s dubokom ili plitkom čašicom.

Po boji i svojstvu pokožice ploda na crvene, žute, šarene, obojene kao mramor, odnosno glatke, sjajne, hrapave, i masne jabuke.

Jabuka nema veliku energetske vrijednost jer je njezin najveći dio voda (82%) u kojoj su otopljeni vitamini, mineralne tvari (kalij, fosfor, magnezij, kalcij, sumpor, željezo, fluor, a u manjoj mjeri i druge) hranjive i ljekovite tvari. Jabuka je korisna za dobar san protiv kroničnog umora, visokog tlaka, vrtoglavice, pretilosti, glavobolje, migrene, proljeva, povraćanja, bolesti grla, opekline, proširenih vena itd. Najčešće se jede sirova, ali se i peče, kuha, suši, prerađuje u sokove, marmelade, džemove, žele, a poznat je, i vrlo cijenjen, jabučni ocat.

ZOBENI KEKSI S JABUKAMA I MEDOM

Sastojci:

- pola šalice grožđica
- 2 žlice vruće vode
- 2 žlice višnjevca
- 4 jabuke
- 180 g maslaca
- 1 jaje
- 2 žlice meda
- pola žličice sode bikarbone
- pola žličice soli
- 1 šalica brašna
- 2 šalice zobenih pahuljica
- žličica vanilije
- žličica cimeta
- žličica muškarnog oraščića

Priprema:

Grožđice namočiti u višnjevcu i vrućoj vodi. Jabuke oguliti, narezati na tanke kriške i peći na papiru za pečenje sat vremena i zatim ih nasjeckati. Pomiješati maslac, med i jaje. Dodati sol, sodu pa postupno brašno. Dodati zobene pahuljice, začine, grožđice i jabuke. Ostaviti pola sata u hladnjaku. Slagati rukom oblikovane kekse na masni papir i peći petnaestak minuta dok ne dobiju zlatnu boju.

KOMPOT OD JABUKA

Sastojci:

- 500 g jabuka
- 500 ml vode
- 40 g šećera
- 1 vanilin šećer
- pola limuna
- štipić cimeta

Priprema

Jabuke operite, ogulite i narežite na kriške. Izvadite im sjemenke, a kriške stavite u kipuću vodu. Dodajte šećer, vanilin šećer, limun narezan na kolutiće, štipić cimeta i kuhajte 20 minuta.

HLADNA SALATA S JABUKOM, KRUŠKOM I GORGONZOLOM

Sastojci:

- 1 jabuka izrezana na kriške
- 1 kruška izrezana na kriške
- 120 g pečenih badema
- 120 g mrvljene gorgonzole
- zelena salata
- 3 jušne žlice jabučnog octa
- 1 jušna žlica senfa
- 1 jušna žlica ocijeđenog limunovog soka
- 3 jušne žlice maslinova ulja
- sol i papar po izboru

Priprema:

U zdjelu staviti kriške jabuke, kruške, zelenu salatu, pečene bademe te mrvljenu gorgonzolu. U drugoj zdjeli izmiješati dresing od maslinova ulja, jabučnog octa, senfa i ocijeđenog limunovog soka te preliti preko salate. Sve sastojke dobro promiješati i poslužiti.

PITA OD JABUKA I LIMUNA

Sastojci za tijesto:

- 50 dag oštrog brašna
- 25 dag margarina
- 8 žlica šećera
- 4 žlice kiselog vrhnja
- 2 žlice ruma
- 1 prašak za pecivo
- prstohvat soli
- 1 limun (korica)

Priprema tijesta:

Izmrviti brašno, prašak za pecivo i margarin, potom dodati i ostale sastojke. Staviti u hladnjak, dok se ne pripremi nadjev. Izvaditi iz hladnjaka, podijeliti na dva jednaka dijela. Izvaljati u željeni oblik. U lim naliti vruću vodu i pričekati da se lim ugrije. Izliti vodu te odmah staviti prvu polovinu izvaljanog tijesta. Od topline lima i malo vode što je ostalo na dnu lima, tijesto pusti dovoljno masnoće za pečenje, tako da nije potrebno mastiti lim ili peći na papiru. Potom se stavi nadjev, a na nadjev izvaljana druga polovica tijesta. Tijesto se izbode vilicom i stavi peći u zagrijanu pećnicu na 200 C. Pita se peče toliko dugo dok ne poprimi zlatno smeđu boju.

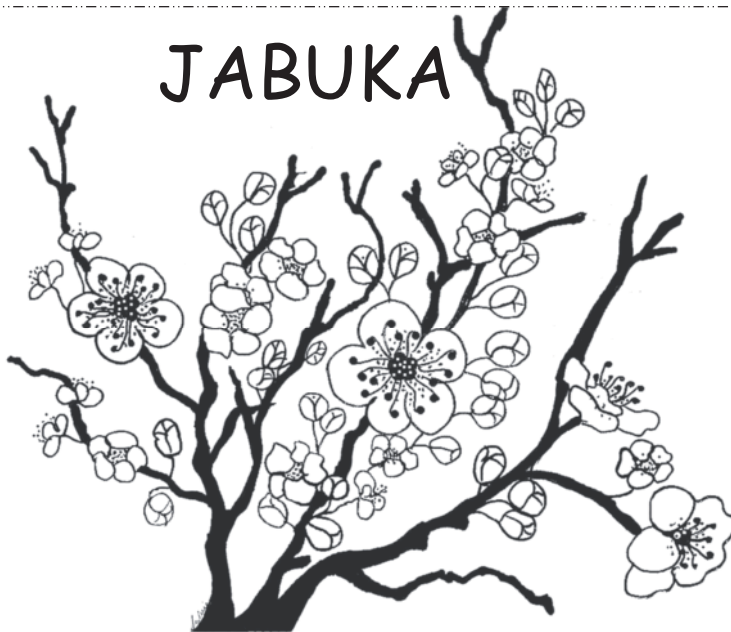
Sastojci za nadjev:

- 1 kg jabuka
- 13 žlica šećera
- limunov sok

Priprema nadjeva:

Oguljene jabuke naribati i dobro ocijediti. U tako pripremljene jabuke dodati ostale sastojke nadjeva.

JABUKA

Kada uberemo jabuku sa stabla, ona je ljeti zelena i kisela, a ujesen postaje crvena i slatka. To me podsjeća na dvoličnost jabuke, dvoličnost koja proizlazi iz ljudske znatiželje i nestrpljivosti. Zbog tih je osobina Eva, prva žena, nasjela na dvoličnost primamljivoga ploda iz rajskoga vrta, otkrivši dva lica jedne sasvim obične jabuke, kao dva lica života.

Događaj iz raja svima nam je dobro poznat. Zmija je Evi ponudila plod sa stabla koje je slika nedodirljivosti. Adam i Eva slobodno su jeli sa svakoga stabla, osim s tog jednog običnog, ali dvoličnog stabla. Pojevši jabuku, ljudi su osjetili posljedice svoje neosjetljivosti za strpljenje i mjeru te dubinu izgubljenosti u dvoličnosti i uobraženosti. S jedne strane, Bog je u njih imao povjerenja, ali ih je stavio na kušnju. S druge strane, zmija (Sotona) željela je da otkriju drugu, lakšu stranu života, ali života s grijehom. Čovjek ima slobodu izbora te on sam odlučuje hoće li mu nedodirljive stvari ostati nepoznate ili ne.

Jabuka ne predstavlja dvoličnost samo u Knjizi postanka, već i u mnogim narodnim i umjetničkim bajkama. Snjeguljica je dobila sasvim običnu crvenu jabuku, ali kad ju je zagrizla, otrovala se. U bajci Ante Gardashe „Priskina jabuka“ stablo jabuke Priski pruža sigurnost, ali na kraju se jabuka pretvori u nešto zlo.

Kao simbol nedodirljivosti, jabuka nam pokazuje da nas uobraženost može stajati života - ljepote života. Vrijedno je i važno otkrivati nove stvari jer kako bi inače izgledao suvremeni svijet, ako bi ga uopće bilo? Ali pod koju cijenu? Ne mislim da su ljudi pogriješili zato što su htjeli otkriti nove stvari, nego zato što su nezreli htjeli zagristi u punoću jabuke. Nisu znali razlučiti što je za njih dobro, što je bitno, nego su htjeli biti kao bogovi, zaboravivši kako jedni za druge biti kao ljudi. Lakih, magičnih i čudesnih rješenja nema, već se za uspjeh, slavu i časti treba pošteno izboriti te izgrađivati svoje jasne stavove kako ljepšu stranu života ne bismo gubili u dvoličnosti.

Silvija Šarec, 2. a

IDEAL ŽENSKJE LJEPOTE - NEKAD I DANAS

Ženska ljepota oduvijek se cijenila i određivala ženu u društvu. Žena kao osoba nekad je bila zapostavljena i odbačena u društvenim okvirima, dok je danas emancipirana i sposobna. Takav odnos poimanja žene očituje se i u književnom stvaralaštvu kroz povijest. U namjeri da osvijetlim ideal ženske ljepote, analizirat ću književni lik Judite u Bibliji i suvremenom romanu Mire Gavrana.

U biblijskom smislu Judita se prikazuje kao pobožna i požrtvovna udovica koja žali za svojim pokojnim mužem. Ne prodirući dublje u svijet unutarnjih osjećaja, svih previranja koja ženu određuju u emocionalnom smislu, nameće nam se gotova spoznaja u kojoj ona biva strogo prikazana kao svetica i izbaviteljica naroda. U Bibliji, to je žena bez vlastitog promišljanja koja svoju slavu stječe oslobođenjem naroda, zato ostaje vječno okovana u rukama vlastitog života.

Opisujući ljepotu žene u suvremenom svjetlu, Miro Gavrana produbio je biblijski lik Judite te joj darovao neko novo značenje. Iako je pobožna i bezuvjetno vjerna, ona je duhovno i emocionalno napredna žena koja svoje vrline mora skrivati pred okolinom kako ne bi pogazila društveni i vjerski zakon. Ona je žena koja postaje svjesna svoje tjelesnosti i emocionalne slabosti koju osjeća prema neprijatelju. Trebamo li je zbog toga suditi? Nije li to ona ista žena koja se skriva u nama samima? Plače, ljubi, želi biti voljena, slobodna, lišena društvenih okova. Zauzvrat, zajedno s Holofernom postaje krvnik i žrtva surove i bezosjećajne okoline. S jedne strane, poprima status svetice svoga naroda, a s druge strane, svjesna da ljubav između nje i neprijatelja ne može biti ostvarena, biva krvnikom vlastitog „ja“, žrtvom neočekivane ljubavi: „Ja mu na poljupce uzvratih mačem.“ Kao takva, Judita nije junakinja, što nam i sama priznaje u svojoj autobiografskoj ispovijesti, već je slavom okruni čovjek kojemu smrt bijaše draža od života bez ljubavi.

Iz svega navedenog, može se zaključiti kako se Juditin lik mijenjao te približio čitateljskoj publici. U Bibliji Judita ostaje junakinja i živa legenda, a u novijem pogledu otkrivamo je kao ženu s emocijama i slabostima. Novim i slobodnijim pristupom temi, likovima i priči, Miro Gavrana ukazao je na surovost tadašnjih zakona i običaja te glasno progovorio o pitanjima koja zaokupljaju ženu i u današnjem svijetu. Naime, Judita u Bibliji i suvremena Judita imaju zajedničku crtu, a to je da se ne pokušavamo oduprijeti prejakoj svjetlini od koje bismo mogli biti kamenovani.

MOJ JURIŠ NA VJETRENJAČE

Kako bi izgledao naš svijet kada bismo na njega gledali kao Sancho Panza ili Don Quijote, likovi iz Cervantesova romana? Bi li predstavljao dosadno putovanje u kojem je cilj preživjeti sve muke i jade koje nam život nameće ili bismo ga trebali shvatiti kao uzbudljivu avanturu kojom želimo postići više? Oživljavati nekadašnje hvalevrijedne postupke drugih, ideale?

Donkijhotizam pojam je koji se javlja u Cervantesovu pikarskom romanu „Don Quijote“, a označava neki smiješni pothvat ili svaki besmisleni i uzaludni idealizam. Smatram da bi čovjek kao razumno biće trebao težiti nekoj vrsti ideala, dok to ne prijeđe granice uma. Primjerice, prihvatljivo je truditi se u vlastitoj izobrazbi, ustrajati u određenom području s ciljem uspješnog završetka školovanja. No, ako tim željnim uspjehom postanemo opsjednuti, na način da zaokupi cijeli naš um, ostavivši obitelj, prijatelje, na kraju krajeva, i sam život po strani, upadamo u kolotečinu, tonemo u monotoniju života. Vođeni samo jednim ciljem, ostavljamo sve užitke i načine razonode daleko od svojih misli. To nam se nikako ne bi smjelo dogoditi jer takav način promišljanja ubija ljepotu života i gasi puninu osjećaja zadovoljstva i radosti.

Sancho Panza gleda na život kao i svi „obični smrtnici“ koji su na vlastitoj koži osjetili sve milosti i nemilosti ovoga življenja. Priznajem, i ja gledam na svijet kao Sancho Panza, iako bih željela razmišljati kao Don Quijote. Nisam sigurna što je tome razlog, ali smatram da je za to odgovorna brzina života. Sve se tako brzo odvija, vrijeme, nemilosrdni gospodar, jedan treptaj oka i pred tobom se otvori novo poglavlje života. No, djeca ne gledaju na svijet kao odrasli, njihova poimanja su drugačija. Dječji svijet prepun je boja, mašte kojom mogu odlutati u svijet snova. Njihov je način razmišljanja bliskiji Don Quijoteovu. Ni jedno dijete neće olako preskočiti zadatak koji mu život postavi i krenuti dalje. Djeca uvijek žele pronaći ponajbolji put, jer, tko zna, možda zadatak ima mnogo rješenja, a na nama je da odaberemo ono koje smatramo vjerodostojnim truda.

Želja koja nas vodi borba je da ustrajemo u svom naumu, da kročimo sigurno ne ostavljajući pritom sve razloge za sreću postrance, kako bismo se u toj borbi mogli uzdignute glave oduprijeti crnim gorostasima kada nam prepriječe put. Zadatak o kojem govorim jest život, a vječita borba moj je juriš na vjetrenjače. Može li se donkijhotovska vizija idealizma povezati sa sjevremenskim poimanjem življenja, ponajbolje potvrđuje misao Antuna Branka Šimića: „Čovječe, pazi da ne ideš malen ispod zvijezda!“

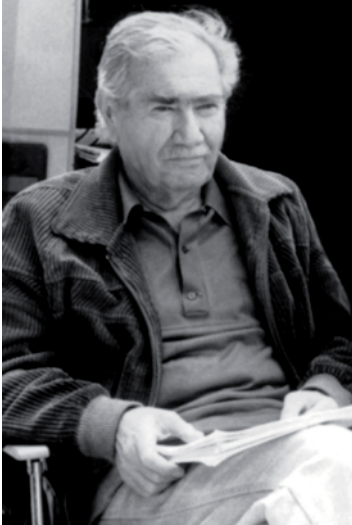
Draženka Detelj, 2. a

„Gruntovec je moj dom“

Projektom Srednje škole Ludbreg „Gruntovec je moj dom“, naslovljenom prema istoimenoj drami Mladena Kerstnera, napravili smo prvi korak u sklopu dalekosežnije aktivnosti kojom bismo željeli i u narednim školskim godinama promicati značajne ljude i kulturu našega zavičaja. U ovom prilogu predstavljamo dio svoga istraživanja i proučavanja života i djela Mladena Kerstnera, prenosimo dijelove drugačije njegove biografije iz sjećanja i anegdota njegovoga sina Mladena Kerstnera i nećakinje Janje Ljubojević. Zahvaljujemo Gradskoj knjižnici i čitaonici „Mladen Kerstner“ na ustupljenim

materijalima, fotografijama i zvučnom zapisu s književne večeri održane u srpnju 2013. g. povodom 85. obljetnice rođenja Mladena Kerstnera. O stečenim spoznajama razgovarali smo s gradonačelnikom Grada Ludbrega, prof. Dubravkom Bilićem koji je priredio i napisao predgovore Kerstnerovim dramama i stavio ga u kontekst povijesti književnosti. Kao krunu svojega rada, ovim putem najavljujemo scenski prikaz jednoga Kerstnerovog djela koji pripremaju naši učenici, a planiraju ga izvesti u sklopu Festivala kajkavske komedije koji se u Ludbregu održava svake godine u studenom.

Mladen Kerstner rođen je u Ludbregu 8. srpnja 1928. g. U rodnome je gradu pohađao pučku školu, nižu je gimnaziju pohađao u Zagrebu te se potom upisuje na Trgovačku akademiju. Već tada pokazuje velike sklonosti prema umjetnosti. 1946. g. započeo je školovanje u Zemaljskoj glumačkoj školi u Zagrebu, potom prelazi na Akademiju za igralsku umetnost u Ljubljani. Kerstnerovo glumačko - redateljsko putovanje po profesionalnim i amaterskim kazališnim druženjima počinje od Varaždina, Bjelovara, Ludbrega, Slavonske Požege, Zadra i Dubrovnika, da bi pored bavljenja kazalištem neko vrijeme bio i bibliotekar, tajnik Narodnog sveučilišta u Ludbregu i ugostitelj, a 1967. odlazi u Zagreb, gdje postaje profesionalni književnik. Bavi se novinarstvom i humorom, neko vrijeme uređuje i satirički list „Kerempuh“ te je predsjednik Društva hrvatskih humorista. Godine 1975. postaje članom Društva hrvatskih književnika. Iza Mladena Kerstnera ostao je bogat i raznovrstan opus, na žalost do danas još uvijek velikim dijelom neobjavljen, sačuvan uglavnom u rukopisima, časopisima i novinama ili u obiteljskom vlasništvu. Objavljena djela su mu kratki roman „Kabana br. 23“ 1962., zbirka proza „Gruntovec“ 1975., koje su kao televizijske serije („Mejaši“, „Gruntovec“ i „Dirigenti i mušičari“) doživjele veliku popularnost; knjiga za mlade „Djetinstvo u Gruntovcu“ 1986.; „Falinga Imbre Presvetlog, Božja vola, Pogan, Parade mora biti, Tur – retur“ 2000.; „Weekend v Gruntovcu“ i „Krstitke“ 2001. te „Gruntovec je moj dom“ 2005. Mladen Kerstner umro je u Zagrebu 9. rujna 1991. g.

Zapisi s druženja u Gradskoj knjižnici povodom obljetnice rođenja Mladena Kerstnera

„Mladen, bil si tak dobar kak kruh“, riječi su književnika Paje Kanižaja koje je izgovorio na oproštaju od Kerstnera na mirogojskom groblju, sjeća se Kerstnerova nećakinja Janja Ljubojević. „Mislim da su ga skoro svi voljeli“, istaknula je, „zato što je bio dobar čovjek, pošten, plemenit, osjećajan i blag.“ Objasnila je da bi se upravo te osobne mogle nazvati dudekovskom crtom u Mladenu Kerstneru. Premda je Dudek, kada se rodio iz Kersterovog pisanja i poprimio svoje osobine, zaživio svoj život i „oteo se kontroli“. Svi se u životu ponekad osjećamo prevareno i nasamareno poput Dudeka. U takvim se situacijama nalazio i Kerstner, ali to nije bila njegova prava osobina jer se ipak znao izboriti za sebe, istaknula je. Ispričala je i anegdote iz mladenačkih dana. Kerstner je kasno počeo pravilno izgovarati riječi. Kada su mu rekli da je dobio sestru Sonjicu, on je istrčao na ulicu svojim dečkima i povikao: „Dečki, dečki, dobil sam sestru Slonicu!“ Školu nije obožavao, pričala je gđa Janja, sve ga je drugo zanimalo, a najviše

njegovi dečki i nogomet – društvo mu je bilo jako važno u životu. Sa samo 11 g. otišao je u Zagreb u školu. Jako se loše osjećao kod majčine sestre gdje je stanovao jer je bila vrlo stroga. Zato bi se svakog dana na putu od stana preko Trga bana Jelačića do gimnazije na Rooseveltovom trgu zaustavljao u jednoj crkvi i molio Boga da mu pomogne, samo da se nešto promijeni, kazala je njegova nećakinja. Potom su ga upisali u Trgovačku školu, što mu apsolutno nikako nije odgovaralo. Neko je vrijeme pohađao tu školu, no kad su roditelji došli pitati kako mu ide, u školi su dobili odgovor: „Pa, Mladen više ne dolazi!“ Bio je druželjubiv, volio je razgovarati i vrlo je lijepo znao pričati pa bi ga nakon nedjeljnoga ručka svi rado slušali. Naročito su ga zanimala društvene teme, povijest, sociologija, političke okolnosti i sl. Svoja sjećanja na oca s publikom je podijelio i Kerstnerov sin Mladen. Rekao je kako oca ne doživljava i ne pamti kao pisca, nego kao tatu koji je njega i brata vodio u grad na sladoled i svake

nedjelje na igralište... Prisjetio se kako je volio sport, osobito nogomet i tenis te ispričao da je jednu vaterpolo utakmicu pratio s toliko pozornosti da nije mogao ni sjediti. Bavio se boksom i atletikom, a bio je i prvak Hrvatske u trčanju preko prepona.

Mladen Kerstner podijelio je i svoje prvo sjećanje na Ludbreg. Kada je, probudivši se u bakinoj kući, otvorio prozor, bila je Sveta nedjelja, i svi oni baloni koji su se nenadano našli pred dječakovim očima, potaknuli su ga na pomisao da vidi raj!

Pročitao je, na kraju, rukopis iz očeve ostavštine, pismo književnika Branka Ćopića: „...želim da vam čestitam i od srca zahvalim na izuzetnom umjetničkom doživljaju koji ste nam priredili svojom prvom predstavom iz humorističke serije Mejaši. Vodeći glumci ekipe ovdje su zaista vrhunski. U dubini svoje glume oni nadrastaju običan humor i komiku i postaju nešto više i dublje... Iz usta vaših glumaca kajkavština čarobno zvuči... zato se osjećam obveznim da vam zahvalim i čestitam.“

Fotografija: Ekonomisti s gradonačelnikom Dubravkom Bilićem

Razgovor s profesorom Dubravkom Bilićem

Dubravko Bilić po zanimanju je profesor hrvatskoga jezika. Priredio je i napisao predgovore Kerstnerovim dramama, stavio ga u kontekst povijesti književnosti, kako on to i zaslužuje. Razgovarali smo s njime o opusu Mladena Kerstnera, njegovom doprinosu, o aktualnosti i vrijednosti njegovih djela, likovima i karakteristikama koje je stvorio, osobitosti humora, itd. Pitali smo ga o nekim zanimljivostima do kojih smo došli istražujući život i rad našega pisca. Kao sljedećeg značajnog Ludbrežana u nizu našega istraživanja, predložio je svjetski priznatog konstruktora aviona, inženjera Viktora Fizira, a progovorio je i o važnosti srednje škole za jednu sredinu. Zahvaljujemo mu što je svoja promišljanja, koja možete pročitati u nastavku priloga, podijelio s nama.

Mladen Kerstner najčešće se poistovjećuje s televizijskim serijalom „Gruntočani“ za koji je napisao scenarij. Koja biste druga njegova djela istaknuli?

Mladen Kerstner poznat je uglavnom po svojim televizijskim serijalima, ponajviše po *Gruntočanima*, međutim, do vremena pisanja *Gruntočana*, Mladen je već napisao dosta toga. Malo tko zna za njegov prvi roman „Kabana 23“ ili ona kabina za presvlačenje na kupalištima broj 23. To je vrlo dobro napisan krimić koji je objavljen u *Vjesniku*, poput onih popularnih romana u mekom uvezu. Nakon toga, Kerstner se okrenuo formi radija i napisao 50-ak radijskih komedija koje su se izvodile na Prvom programu Radio Zagreba. Tim je radijskim dramama on polako gradio svoj *Gruntovec*, ali ne samo *Gruntovec*, tu je bilo drama i na standardu, na štokavskom. Tek s „*Mejašima*“ on polako ulazi u prostor *Gruntočana*. *Mejaši* su bili u to vrijeme vrlo uspješan serijal Radiotelevizije Zagreb, međutim, pun je uspjeh postigao s *Gruntočanima* nešto malo kasnije. Naravno, na tome nije stao. U zagrebačkim kazalištima poznat je i kao kazališni pisac. Napisao je četiri kazališna komada od kojih su neki dugo bili na repertoaru satiričkih kazališta Jazavac i Kerempuh, odnosno Komediji. Nakon toga osnovana je jedna mala glumačka družina koja je izvodila njegove dvije kazališne predstave diljem ondašnje bivše države, od Makedonije do Slovenije, i imali su preko 400 gostovanja, a svugdje su dvorane bile ispunjene.

Jesu li djela Mladena Kerstnera danas aktualna ili je ta tematika zastarjela?

Njegova djela uvijek su aktualna, zato što on ne govori samo o prostoru Ludbrega ili Podravine, njegov je *Gruntovec* imaginarno mjesto, iako ga mi volimo povezati s Ludbregom. On ima elemente Ludbrega, ulice, imena ljudi koji se pojavljuju, neke situacije koje je on osobno doživio, ali taj *Gruntovec* je, zapravo, svako mjesto iz prošlosti i svako mjesto iz budućnosti jer takvi karakteri, ljudi, takve sudbine i odnosi, univerzalni su. U toj univerzalnosti je i vrijednost njegovih djela.

Osim u jezičnom pogledu promicanja kajkavske riječi, u kojemu do izražaja dolazi ljepota našega izričaja, značajan je Kerstnerov doprinos u povijesti književnosti, televiziji, kazalištu i radiodrami. Što biste Vi posebno istaknuli?

Najznačajniji su doprinosi televizijski serijali, i to, prije svega, *Gruntočani*, gdje on pokazuje jednu zrelost i spretan spoj autora teksta i redatelja. U televizijskoj produkciji uvijek je važan dobar odnos i razumijevanje između redatelja i scenarista, i u *Gruntočanima* je on potpun. U *Mejašima* ta kombinacija nije dobro izgledala i likovi su dosta sirovi, pogotovo lik Dudeka koji je neprepoznatljiv u odnosu na *Gruntočane*, i lik Regice koji je izvitoperen od onoga lika kakav je kasnije postao u *Gruntočanima*, ali i u kazališnim komadima. To je nešto posve drugo i definitivno da je Kerstner najbolji u televizijskom svom opusu.

Premda rodом niste s kajkavskog govornog područja, vjerujemo da ste istraživanjem stvaralaštva Mladena Kerstnera dobro upoznali problematiku ovoga našega podneblja u vremenu o kojem Kerstner piše. Danas, kao gradonačelnik, također imate priliku susretati mnoge ljude i upoznati njihove probleme. Smatrate li da je došlo do velikih promjena ili su problematika i karakteri poput Regice, Presvetloga, Franca Ožbolta, Besnoga, Babice i drugih još uvijek tu negdje, ispod površine boja koje su zamijenile crno-bijelu kroz koju promatramo ono doba?

Život, nažalost, ili na sreću, nikada nije crno-bijel, on uvijek ima puno boja, i svaki je problem toniran mnoštvom nijansa, a to *Gruntočani* i pokazuju. Međutim, ti Kerstnerovi likovi, koliko god su univerzalni, ipak su specifični za naš kraj. Naravno da se uvijek mogu pronaći i cinoberi, i presveti, i, nažalost, i dudeki, tako da se u svakodnevnom životu, ne samo ja, nego svi mi, susrećemo s tim likovima. To je nešto što je vječno i daje vrijednost Kerstnerovim djelima. Upravo ta neizoliranost njegovih priča od trenutka i

vremena nastanka, vremensko proširenje, vjerojatno unedogled. Dok bude ljudi bit će i takvih karaktera, bit će i takvih životnih problema i takvih životnih situacija.

Koja je Vaša prva asocijacija kada se spomene lik Draša Katalenića, Dudeka?

To je jedan vrlo kompleksan lik, pogotovo u kasnijoj, završnoj fazi. Obično ljudi kada kažu Dudek misle da je to jedan nesposobnjaković pokraj kojega život prolazi i koji od života ne uzima onoliko koliko bi trebao, poput Cinobera ili Presvetloga, međutim lik Dudeka iznijansiran je vrlo precizno, i on je iskonsko poštenje. Kada čovjek čuje riječ Dudek, trebao bi se asociirati na jedan pošten pristup životu. Pošten pristup rješavanju problema i onu iskonsku skromnost koja mora krasiti sve ljude: da ne uzima od drugih, da ne teži za tuđim i da svojim radom, svojim rukama, uspijeva stvarati onoliko koliko je potrebno njemu i njegovoj obitelji. On je takav, međutim, svijet oko njega nije. I upravo u toj razlici između Dudeka i svijeta nastaje sukob, nastaju cijeli *Gruntočani*. Njegovo nesnalaženje u svijetu ne znači da je on glup ni da je loš, nego da je svijet pokvaren i da svijet ne prihvaća takav način razmišljanja. Tu je problem. Ali Dudek je izvorno jedan pozitivan lik, stvarno poštenjak. Pošten prema sebi, ali, prije svega, pošten prema drugima. I u tom svom poštenju on strada.

Lik Draša Katalenića, unatoč „pošikavanju“ ili šikaniranju, sve će probleme prelomiti preko svojih leđa i biti zadovoljan sa sitnicama. Osobine koje ga krase, kao što su poštenost, iskrenost, dobrohotnost, dobrota i osjećajnost, plemenitost i blagost, nerijetko se nazivaju naivnošću. Što Vi o tome mislite?

To, zapravo, nije naivnost. Inače je ta naivnost, naiva s kojom se povezuje cijeli podravski kraj u slikarstvu, nije naivnost u smislu budalastosti, nego u smislu iskrenosti, u smislu jednoga iskonskoga pristupa životu. I zato su, kad pogledate i te naivne slike, pogotovo u počecima, one jesu grube, one jesu velike, jednostavne, zato što život u svojoj osnovi takav je. Postoje vrlo jednostavni principi na kojima živimo, ukoliko to želimo, ali ona je zapravo ona iskonska iskrenost, jedno elementarno poimanje života kakav bi on trebao biti. Na žalost, na tu naivnost, na tu elementarnost, mi smo uspjeli nadodati puno toga, puno onoga „kinča“ koji malo zakrivljuje sliku.

U jednom razgovoru s Martinom Sagne-rom, kojemu je autor Mladen Kerstner, glumac koji je utjelovio Dudeka kaže: „Nažalost, neki ne žele shvatiti da bi zemlja s mnogo Dudeka bila sretnija nego što je danas. U mnogim sredinama Cinober i Presvetli imaju daleko veću prođu nego Dudeki.“ Što mislite o toj njegovoj izjavi?

To je istinita izjava, međutim, ona je produkt naše civilizacije. Mi danas, kakvi jesmo, produkt smo i povijesti, i kulture, i civilizacije i, nažalost, došli smo do toga da se u društvu više cijene osobine Cinobera i Presvetloga, da se više cijeni novac, da se više cijeni neiskrenost i nekakvo izvanjsko bogatstvo, nego ono što nas čini ljudima, izvorno ljudima. To je, doslovce, u svim porama društva. To je nešto protiv čega se treba boriti. Ne treba prihvatiti činjenicu da je svijet pokvaren pa ćemo i mi biti pokvareni, nego treba u nama tražiti toga Dudeka i živjeti što je moguće više po njegovim načelima jednog iskrenog, pristojnog, poštenog, tolerantnog pristupa životu.

Bilo nam je zanimljivo lik Regice promatrati u kontekstu povijesti književnosti. Je li, prema Vašem mišljenju, pretjerano u njezinom karakteru, borbenosti i odlučnosti, čežnji za ljepšim i boljim životom, i, konačno, ljubavi prema Drašu koja nekako, na kraju, uvijek prevlada sve nevolje, tražiti poveznice s nekim drugim književnim junakinjama? Je li i Regi-

ca doprinijela drugačijem pogledu na položaj žene u društvu?

Lik Regice vrlo je bitan za lik Dudeka, i on je možda pomalo arhetipski ženki lik koji stoji iza muškoga lika i na neki način ga tjera da bude drugačiji, prilagodljiviji svijetu u kojem se kreće, da bude bogatiji, da ostvari ne samo svoje snove, nego i njezine. I tu dolazi do sukoba s likom Draša koji je posve drugačiji. Na žalost, ili na sreću, kako se to uzme, taj se Regičin lik u konačnici uvijek povuče i u tim sukobima ona uvijek gubi, uvijek bude po Dudekovom, uvjetno rečeno, a nikad po njenom. To je u Gruntovčanima lijepo izbalansirano, da se pokaže da i ta njena težnja da Dudek bude drugačiji mora upravo proći te stupnjeve razotkrivanja, da to nije baš uvijek tako najbolje i da je, recimo to tako, dobro da Dudek na kraju pobijedi, da bude po njegovom. U ranijim fazama, pogotovo u Mejašima, Regica je bila potpuno drugačiji lik, bila je zločesta, nije bila potpora Kataleniću i to jednostavno nije funkcioniralo. Zato su Mejaši kvalitetom slabiji od Gruntovčana, ali u Gruntovčanima su se izbalansirala ta dva lika i, u konačnici, samo u simbiozi njih dvoje Dudek, njegov lik i ponašanje, može poslati onu poruku kakvu bi i trebao poslati.

Mislim da je njena uloga u promicanju ženskih prava manja. To je prilično tradicionalno djelo u tradicionalnom kontekstu i Regica tu ne nosi neke feminizirajuće poruke ravnopravnosti, borbe za ženska prava, ili nešto slično poznato iz suvremene književnosti. Ona je jednostavno lik koji je mjerljiv jedino u suodnosu s Katalenićem i oni govore na jednoj univerzalnoj ljudskoj razini, ne toliko na tom odnosu „muž i žena“, iako ima i takvih elemenata, ali puno manje. Oni razgovaraju univerzalne poruke koje su neovisne upravo u kontekstu muško-ženskih odnosa.

Što biste istaknuli kao najbolji dio Kerstnerovog humora?

Kerstnerov je humor specifičan. To nije lakrdija, nije ismijavanje niti ruganje, Kerstnerov je humor prilično ironičan i humor na rubu suza. Mi se smijemo, ali u principu najradije bismo plakali jer se u tom njegovom humoru razotkrivaju stvarni međuljudski odnosi. To je najteži oblik humora kada vi uspijevate natjerati nekoga da se smije, ali zapravo mu se ne smije. On promišlja o onom zbog čega se smije i taj mu smijeh stvara nekakvu gorčinu u ustima zbog koje razmišlja. Nakon Kerstnerovih djela, vi promišljate, uvijek vas nose još neko vrijeme i taj smijeh vas polako napušta, a sve više ostaje upravo taj osjećaj gorčine. To nije onaj smijeh nakon vica, kad

vi pročitate, ili vam netko ispriča vic, urnebesno se nasmijete, a za pet minuta ne možete ponoviti vic jer je to nešto što je izazvalo u vama smijeh na nekim drugim temeljima. Kerstner je smijeh, naprotiv, snažan. Zato što je gorak, ironičan, sarkastičan, tjera vas na promišljanje i tu je njegova vrijednost.

Biste li mogli humor Mladena Kerstnera usporediti s današnjim humorom, npr. u serijama koje danas možemo pratiti na televiziji, kao što su „Lud zbunjen normalan“, „Kud puklo da puklo“ i sl.?

Moram priznati da ne gledam previše televiziju pa ne pratim ni serije. Teško je danas pronaći nešto slično onome što je Kerstner radio. Možda nešto malo elemenata ima u seriji Kud puklo da puklo, u tom prikazu ličkog života u kojem se također naziru elementi sukoba karaktera i koji, na neki način, pokušava pronaći humoristične odnose, sukobe među likovima, međutim, s puno manje te promišljenosti i gorčine nego što je ima kod Kerstnera, dok Lud zbunjen normalan svoju humorističnost jednim dijelom bazira na jezičnom izričaju specifičnom za taj dio gdje se radnja događa, a drugi dio na jednom drugačijem tipu humora koji je puno bliže vicu nego Kerstnerovom. Osobno, mislim da su Kerstnerovi Gruntovčani daleko iznad ovoga.

U čemu je tajna neprolaznosti interesa, jednako mladih kao i starijih gledatelja i čitatelja, za Kerstnerova djela?

Jednim dijelom upravo ta univerzalnost tema, univerzalnost odnosa koja postoji, s druge strane, to je sve upakirano u jednu neagresivnu, „nekričecu“ formu koja upravo tom svojom blagošću privlači i generacije koje dolaze, ali i one koje su već davno stasale. Druga atraktivnost, odnosno privlačnost tih njegovih serijala, Gruntovčana prije svega, jest, naravno, u jeziku jer je Mladen Kerstner uspio uz tu kajkavštinu progovoriti ne samo kajkavcima, no prije svega kajkavcima, učiniti ih na neki način ponosnijima na snagu svoga jezika, na jezične mogućnosti kajkavštine. On ju je odmaknuo od onoga stereotipa koji je do tada vladao, iako ga pronalazimo i danas, a to je da je kajkavski jedino za poeziju, najbolji u sladunjavim pjesmicama o kajlu, zavičaju ili krajolicima, no on je pokazao da i u najtežoj formi komedije kajkavski može u potpunosti nositi tu jezičnu snagu, izražajnost, smisaonost, dubinu, i zato je on privlačan današnjim generacijama.

Gdje se nalazi Gruntovec? Kako je nastalo ime Gruntovec?

Gruntovec se ne nalazi, zapravo, nigdje, i svugdje. Dobio je ime po gruntu, po posjedu koji svi mi nosimo, mjestu s kojega potječe-mo, po kući iz koje izlazimo, i to je ono što nas određuje, to mjesto nastanka uvijek nas određuje i obilježava. Zato je taj grunt važan, nosimo ga u sebi gdje god smo i koliko god smo daleko od njega. Zato je nastalo ime sela Gruntovec, a ono u stvarnosti nije nigdje. Ono je u nama, zato je prihvatljivo i čakavcima, i štokavcima, i Makedoncima, i Slovencima, svugdje gdje ga ljudi hoće razumjeti.

Na mrežnoj stranici Grada Ludbrega napisan je citat Draša Katalenića: „Meni je milejše pod svojom hruškom gladen biti neg se bogatstvo sveta imeti!“ Koliko je važno da mladi ljudi ostaju u ovoj sredini?

Naravno da je važno, uvijek je važno pomoći svome gruntu, svome Gruntovcu, svome gradu da bude bolji i dobro je da se ljudi vraćaju i žive tu. Naravno da se ponekad mora ići drugdje, putovati, školovati se, možda steći životno iskustvo, ali uvijek u tom stjecanju obrazovanja, radnoga iskustva, treba imati na umu svoj rodni kraj i pronaći način na koji bi se mogao oplemeniti. Da li nekim vlastitim prilogom, djelom, poslom, promicanjem grada, životom u gradu i svakodnevnim zalaganjem da on bude bolji, ljepši, da bude čistiji, uredniji, pravedniji, i da onda s ponosom možemo reći da živimo u Ludbregu, da smo rođeni u Ludbregu, da će i moja obitelj tu živjeti jer je tu lijepo, jer imamo sve što trebamo. Tako možemo graditi tu sliku o svome gradu.

Gradska knjižnica nosi ime Mladena Kerstnera, u njoj se organiziraju i književne večeri na kojima se o njemu govori. U studenom se organizira „Festival kajkavske komedije“ posvećen Kerstneru, no je li njegova uloga još uvijek u svijesti Ludbrežana u sjeni, nedovoljno cijenjena ni izražena, pa ni iskorištena?

Problem nije samo s Mladenom Kerstnerom, nego sa svim ljudima iz jednoga grada da je njihov sjaj u vlastitom gradu obično tamniji, prigušeniji nego u drugim gradovima, to je, nažalost, uvijek tako. Mladen Kerstner imao je specifičan književno povijesni problem jer ga se dugo uopće nije doživljavalo kao književnika, nego kao pisca nekih scenarija, pa se onda gleda tko je redatelj, a ne scenarist. Nadalje, u teoriji književnosti dugo je problem bio odrediti tko je važniji, scenarist, glumac, redatelj, a to su sve problemi koji prate pisce tih žanrova. Moram reći da se Ludbreg probao odužiti djelu Mladena Kerstnera jer je i knjižnica imenovana njegovim imenom, on je i radio u toj knjižnici, grad ima Ulicu Mladena Kerstnera, isto tako, Velika Gorica ima Ulicu Mladena Kerstnera, a to su sve elementi koji odaju dojam da je taj čovjek

bio cijenjen. Je li to dovoljno ili nije, to je uvijek dvojbeno.

Osobno mislim da kao grad nismo dovoljno iskoristili djelo Mladena Kerstnera jer osim toga kajkavskoga Festivala komedije, mi ga se previše ne spominjemo tijekom godine, a sjetimo se samo što je Koprivnica učinila s Podravskim motivima. To je jedna velika manifestacija, sveobuhvatna priča koja govori o životu podravskoga kraja, a zapravo je proizašla, iz naivnoga slikarstva što se ne smije smetnuti s uma, ali i iz Kerstnerovih Gruntovčana. Oni su iz toga napravili prepoznatljiv gradski sadržaj. Mi, nažalost, nismo uspjeli, što ne znači da u budućnosti, s mladim snagama ili uz veću potporu i Učilištu i Knjižnici, nećemo realizirati projekte koji će nas podsjećati na Kerstnera češće od jednom godišnje.

Kao gradonačelnik Grada Ludbrega, kako gledate na osnivanje Srednje škole? Smatrate li da je srednja škola važan čimbenik razvoja neke sredine i može li biti pokretač, pa i nositelj, značajnijih promjena i zbivanja u našem zavičaju?

Naravno da je to izuzetno važan projekt. Srednja škola, ne smo da je važna kao mjesto gdje se mladi okupljaju, obrazuju, stječu nova znanja, nego je isto tako vrlo važan pokazatelj da je neka sredina dovoljno zrela da bude grad u pravom smislu riječi. Možemo konstatirati da i mnogo manja mjesta od Ludbrega imaju osnovne škole. To nije znak da je neka sredina urbano središte, a Ludbreg sa svojom Srednjom školom dobiva i taj element urbanosti, gradskoga značaja za sva okolna naselja, općine oko Ludbrega. Mislim da je to izuzetna vrijednost. Naravno da Srednja škola, ne samo da može biti nositelj razvoja, ideja, novih praksi, nego ona to i mora biti jer u njoj će u budućnosti raditi pedesetak obrazovanih, stručnih, mladih profesora, učitelja, inženjera, praktičara, pohađat će je tristo tih, četrsto tih mladih, ambicioznih, pametnih, energičnih ljudi koji za ovaj grad mogu učiniti puno. Mogu ga promijeniti samo na bolje, nikako ne na gore. Zato je važno i da ovaj projekt prese-ljenja škole u nove prostore

prođe kako treba, ali još je važnije da ne stanemo na tome, nego da se pripremimo i za projekt izgradnje nove zgrade koja bi bila jedan mali znanstveno istraživački park koji bi omogućio i mladim ljudima da se usavršavaju, stječu nova znanja, ali i gospodarstvu da u toj školi ima partnera te da svi oni koji završavaju tu školu mogu pronaći posao ili nastaviti daljnje školovanje te se nakon toga vratiti i ostvariti egzistenciju u svome gradu.

Jeste li zadovoljni suradnjom između Škole i Grada? Planirate li u skoroj budućnosti još neke aktivnosti u području odgoja i obrazovanja mladih?

Osobno, kao gradonačelniku, školstvo mi je jedan od prioriteta. Kada smo počeli razgovarati o projektu Srednje škole prije oko 6 godina, mnogima se to učinilo smiješnim, a danas je to realnost u Ludbregu, zato što bez mladih, obrazovanih ljudi ovaj grad, niti ova država, nemaju budućnost. Grad Ludbreg čini puno, od vrtića do srednjoškolskog obrazovanja i pružanja potpore studentima kroz stipendiranje, da budemo po tome prepoznatljivi. Možda bismo u budućnosti mogli imati puno više uspjeha i na natjecanjima, što bi bio samo jedan od pokazatelja da Škola dobro radi, da su dobri učenici i da se mogu ravnopravno nositi sa svima, i s onima iz malih i velikih sredina. Želja mi je da ova škola zaista bude srednja škola, da u tome bude jedinstvena, da bude privlačna, ne samo mladima iz Ludbrega, nego i iz Varaždina, Koprivnice, Preloga, Varaždinskih Toplica. Da učenici u njoj mogu pronaći kuću znanja koja će im garantirati normalan, kvalitetan život u budućnosti, u Ludbregu ili izvan njega, ali u svakom slučaju da steknu u toj zgradi Srednje škole temelje koji će ih nositi kroz život. Zato su nam Srednja škola, Osnovna škola, vrtić, općenito mladi i djeca, u Gradu Ludbregu prioritet.

Fotografija: Glumačka skupina Srednje škole Ludbreg ispred rodne kuće Mladena Kerstnera.

Značajniji događaji tijekom školske godine

U školskoj godini 2014. / 2015. u Srednju školu Ludbreg krenulo je 129 učenika, i to u četverogodišnjim programima opće gimnazije i ekonomije, trogodišnjim za zanimanja bravar, tokar, pekar, CNC operater, te zanimanja pomoćnih kuhara, slastičara i vrtlara.

Uz, u ovom broju već spomenuta, uspješna i zapažena sudjelovanja na raznim manifestacijama i zbivanjima na kojima su izložili i darovali svoje radove (*Dani zahvalnosti za plodove zemlje, Dan jabuka, Festival jagoda, Sajam pčelarstva i Cinkuš adventski te Gruntovec je moj dom*) donosimo vam i kratak pregled projekata koji već jesu, ili će obilježiti ovu školsku godinu. To su razne aktivnosti vezane uz obilježavanja značajnih dana, primjerice, *Dana Ujedinjenih naroda, Dana sjećanja na Vukovar, Međunarodnog dana borbe protiv rasne diskriminacije, Dana škole i otvorene nastave te Dana materinjeg jezika u europskom okruženju*, a tu su, svakako, i aktivna sudjelovanja u zbivanjima u našoj sredini, kao što je *Festival kajkavske komedije „Dani Mladena Kerstnera“* ili *Utrka grada Ludbrega*, u projektu *Mladi na području grada Ludbrega kao aktivni, informirani, društveno, politički odgovorni akteri*. Veselimo se i sportskom natjecanju učenika i nastavnika, ili, na primjer, radionici o šminki, depilaciji, frizurama i izradi parfema u antičkom Rimu. Uz *Riznicu baštine*, projekt kojemu su nositelji učenici pomoćnih zanimanja, zanimljivi

vo je spomenuti i najveće školsko natjecanje svijeta, matematičko međunarodno natjecanje "Klokan bez granica" koje se održava istoga dana, u isto vrijeme, u 51 zemlji. Školska natjecanja ovih dana, kada završavamo s uređivanjem lista, tek započinju. Budući da smo u prethodnoj školskoj godini, s obzirom da smo tek započeli s radom i upisali samo tridesetak učenika, imali izvrsne rezultate, veselimo se ovogodišnjim natjecanjima. U natjecanju „Čitanjem do zvijezda“ koje je prvo započelo, četvero učenika već se plasiralo na državnu raznu natjecanja. Na županijskoj razini sudjelovalo je osmero učenika prvih razreda gimnazijskog i ekonomskog programa te svi, a osobito oni koji su se plasirali na državnu razinu, i to učenice Viktorija Hadari, Jelena Margić, Nikolina Bestijanić i učenik Filip Bajić, zaslužuju pohvale jer su čitanjem napravili siguran korak prema zvijezdama te svojim zalaganjem potvrdili i posvjedočili poznatu poslovicu: „Tko je savijen nad knjigom, taj uspravno hoda.“ „Ostati ravnodušan prema knjizi znači lakomisleno osiromašiti svoj život“, zapisao je Ivo Andrić, a kako „knjiga nije hrana, ali je poslastica“, promišljao je pjesnik Tin Ujević. U tom duhu, marljivo se pripremajući, radošno i nestrpljivo očekujemo i ostala natjecanja u latinskom, hrvatskom i njemačkom jeziku, osnovama informatike, vjeronauku, geografiji, povijesti i kemiji te na Lidranu.

Naši učenici strojarskog usmjerenja također su se iskazali marljivim i predanim radom, naime, klupe izrađene njihovim rukama danas krase novouređen prostor u centru grada, ispred novoopremljenih prostora naše škole. Jednako tako, izradili su radne stolove za učionicu praktične nastave, klupe za sjedenje i vješalice za garderobe u novoj školskoj zgradi te prozorsku umjetničku bravariju na školskoj radionici. Sudjelovali su i u postavljanju tokarilice, glodalice i tračne pile te u izradi triju komora za zavarivanje, a trenutno izrađuju klupe i stolice za učionice.

Kao krunu na prethodnu školsku godinu, donosimo vam osvrt učenice Valerije Topkin, koja je sa svojom sestrom Emom dobila priliku sudjelovati u projektu austrijskog udruženja „Mirno more“ koje svakog ljeta organizira projekt „Flota mira A1“ s ciljem sklapanja novih prijateljstava. Djeca i mladi iz različitih nacionalnih okruženja upoznaju našu obalu i otoke. Svake godine u rujnu hrvatskom obalom krstari više od 100 jedrenjaka s 920 sudionika iz 20 zemalja. Varaždinski izabrani srednjoškolci s voditeljima sudjelovali su s dva jedrenjaka. Posebnost ovoga projekta jest da su sudionici dužni platiti samo sto kuna članarine, a sve ostalo (hrana, najam u marinama, plovidba, gorivo itd.) plaćeno je sredstvima sponzora. Mali djelić atmosfere sestre Topkin podijelile su s nama i u obliku fotografija na poleđini lista.

Mirno more

Nisam se nadala da će biti toliko zabavno putovanje. Nismo naučili samo kako živjeti na brodu, nego kako živjeti s nepoznatim ljudima iz različitih škola. Svidjelo mi se to što smo se samo smijali, nismo se svađali niti izrugivali. Uvijek smo bili tim. Naše aktivnosti temeljile su se na zabavi, i samo zabavi. Plovili smo otocima, kupali se u uvalama, kuhali, čistili, plesali, pjevali, gledali zalazak sunca. Tijekom kupanja susretali smo se s ekipama iz Srbije te Bosne i Hercegovine. Stekli smo još novih prijatelja. Druženjem s različitim ekipama proširili smo životne poglede. Svaki dan saznali bismo da netko izvrsno kuha, svira, pjeva... Putovanje je bilo prekrasno, ali prekratko. Posjetili smo: Biševo (Modra špilja), Komizu, uvalu Stiniva, grad Vis, plažu Palmižanu na otoku Klementu, uvalu Blaca na otoku Braču, Pučišće (Klesarska škola) na otoku Braču. U srijedu, 17. rujna, u Marini Kaštel bila je održana olimpijada flote „Mirno more“ gdje smo sudjelovali u raznim igraonicama. Bile su tu radionice slikanja, sviranja bubnjeva, polijevanje vodom, vožnja invalidskim kolicima i dr. Dobili smo i bedževe sa znakom mira i svatko tko je pronašao identičan takav bedž kod neke druge osobe, mogao je, zajedno s njom, podići nagradu. Bila je tu i pozornica na kojoj smo prvo predstavili jednu svoju radionicu u kojoj smo bili govorili o djetinjstvu u ratu ili miru. Kasnije smo na toj istoj pozornici otplesali svoju koreografiju na pjesmu „Happy“ i ostatak se večeri pridružili zabavnom disku. Sutradan smo svi zajedno isplovili iz marine te na otvorenom u znak mira pustili balone u isto vrijeme. Naravno, na balone smo napisali svoje želje. No, našem druženju tu nije kraj. Naime, organizirat će se druženja s ostalim flotama Mirnog mora na jesen. Planiraju se neka putovanja u Beč ili Sarajevo. Očekujemo ponovno dobru zabavu i, naravno, da naučimo nešto novo. Čekajte i vi svoje mirno more jer i valovi nekad prestaju!

Valerija Topkin, 2.a

„Vrijeme je vrlo sporo za one koji čekaju, vrlo brzo za one koji strahuju, vrlo dugo za one koji jadikuju, vrlo kratko za one koji slave. Ali za one koji ljube, vrijeme je vječnost.“
(W. Shakespeare)

Zapisi i zanimljivosti s margina bilježnica

Ja i Tesla Nikola

Kada učim zakone prirode,
teška mi fizika,
a kako i ne bi,
pa nisam ja Tesla Nikola!

Kada pokušavam shvatiti
o čemu govori geometrija,
nikako da povežem,
pa nisam ja Pitagora!

Proučavajući u kom smjeru ide
kemijska reakcija,
nikako da je uhvatim,
pa nisam ja Curie Maria!

Riječi mi nešto bolje idu,
ali teška je gramatika,
ne mogu je dokučiti,
pa nisam ja Krleža!

A što sa svojih
četnaest godina
mogu željeti i znati?!
Al' možda dogodi se čudo,
pa postanemo prijatelji,
ja i Tesla Nikola.

Luka Kefelja, 1. a

U rubrici *S margina bilježnica* donosimo učeničke uratke koji su privukli našu pažnju te zanimljivosti iz raznih nastavnih predmeta koje možda niste znali, a mi smo ih čuli na predavanjima ili zabilježili istražujući u raznim izvorima.

- ✓ Svaka kap morske vode sadrži približno milijardu atoma zlata.
- ✓ Prva slova riječi FAMILY znače Father And Mother I Love You.
- ✓ Slavni slikar Leonardo da Vinci odlučio je naslikati „Posljednju večeru“. Pripovijeda se da je umjetnik dugo po gradu tražio ljude koji će mu služiti za uzorak u radu. Za osobu Isusa našao je u samostanu mladog čovjeka „pravoga anđeoskog lica i živa oka u kojem se odražavala tiha tuga, ali i nebo puno ljubavi i čistoće.“ Jednom zgodom susretne mladića s dugim uvojcima i nevinim smijehom na usnama. On mu bijaše uzorak za sv. Ivana. S velikim žarom tražio je umjetnik ostale uzore za apostole. Jedino za Judu nije mogao naći prikladna čovjeka. Napokon, jedne večeri opazi umjetnik čovjeka neuredno odjevena, smućena, nemirna pogleda, raščupane kose. Čovjek je pristao biti model, ali kad opazi da ga Leonardo hoće upotrijebiti za Judin lik, problijedi i prozbori: „Zar me ne poznajete? Ja sam vam već služio za uzorak kad ste prije više godina slikali Ivana.“
- ✓ Za 1 kg meda pčele moraju oprati 4 milijuna cvjetova i prijeći put 4 puta duži od zemljinog opsega.
- ✓ Kada biste uštedjeli 1 kn u jednome danu i idućeg dana to udvostručili (drugog dana imali biste 2 kn, trećeg dana 4 kn itd.) za 30 dana imali biste 5 368 708 kuna.
- ✓ O važnosti neverbalne komunikacije svjedoče sljedeći podaci: samo 7 % informativne težine spada na riječi, na ton glasa 38%, a na mimiku i geste čak 55 %!
- ✓ **Pbroakna sovla.** Zštao naš mzoak bez porlebma čtia oakvav nslaov? Nsiam vrevjoao da zpavrao mgou rzmjaueti ono što čtiam. Zaavljhuući nobniečoj mčoi ljdksuog mgzoa, pemra irtažsiavnjima zansntevknia s Cmbargeida, nje vžano kjoim su roedsldjoem npiasnaa slvoa u rčijeji, jdieno je btino da se pvro i zdanje sovlo nlaaze na sovm msjteu. Otasla solva mgou btii u ptponuom nerdeu i bez ozibra na ovu olokmost, tkest mžeote čtati bez pobrelma. Ovo je zobg tgoa što ljdkusi mzoak ne čtia savko slvoo poebsno, vaeč rčijeji prmrtao kao clejniu. Oavj je preomečaj nzavan „tipoglikemija“. A uevijk su nam gvoroili da je pavrpois vžaan!
- ✓ Svaki kralj u kartama predstavlja jednog velikog kralja iz povijesti. Pik: Kralj David; Tref: Aleksandar Veliki; Herc: Karlo Veliki; Karo: Julije Cezar.
- ✓ Svjetlost sa Sunca dolazi kao val, odnosno, Sunce isijava elektromagnetske valove, a vidljiva svjetlost samo je jedan dio tog spektra. Ta, bijela, sunčeva svjetlost zapravo se sastoji od svih boja, i svaka boja ima svoju valnu duljinu. Dakle, svjetlost sa Sunca dolazi do atmosfere i jednom kad uđe u nju počne se sudarati s česticama prašine ili vode i odbijati od njih. No, ne raspršuju se sve valne duljine jednako – najviše se raspršuje baš onaj dio spektra koji odgovara plavoj boji i zato je nebo plavo.
- ✓ Ukoliko imate pizzu polumjera Z i debljine A, njena zapremina tj. volumen je: $PI \times Z \times Z \times A$.

Priča: 1.c; crtež: Damjan Marjanović, 1.c

Gibonnijska pjesma „Lipa moja“ na romskom jeziku

Frumosa ame

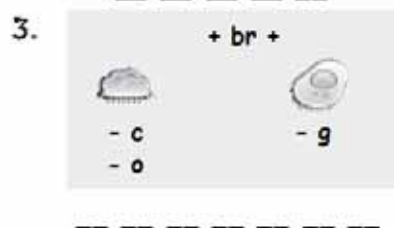
Frumosa ame mu apukat šasul je
ka tnr loz am polji
pu ublosi kukunjesci frigu
š tinjereme ame s akac
d vntu dp jug š nji pritlesci.
Frumosa ame majmndr dm toc
dm ljubav u zor
š las s uživelesk am tijela ate
knd tinjreme ate s akac
d vntu dp jug š nji pritlesci.

Frumosa ame s nu ci vad šcelji
nar ščiji ku sinji dijelelesci noru.
Frumosa ame tu mi fi njivasta
fi knijesnic p kaljulje amelji.

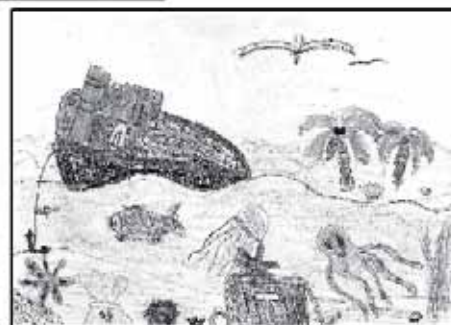
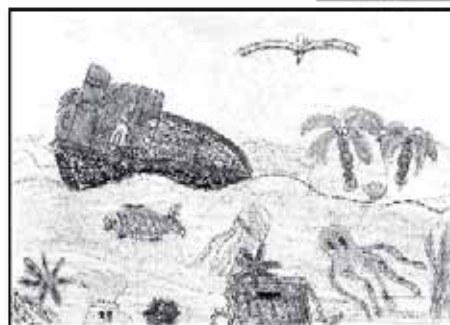
PRIJEVOD:

Romana Horvat, Draženka
Horvat i Sandra Horvat, 1. c;
Renato Oršoš, Mario Oršuš i
Bojana Horvat, 2.c

ENGLESKO – MATEMATIČKI REBUS

UOČI 12 RAZLIKA NA CRTEŽIMA!

Crtež: Maja Tuskor, 2. c

Crtež: Nikolina Pokos, 2. c

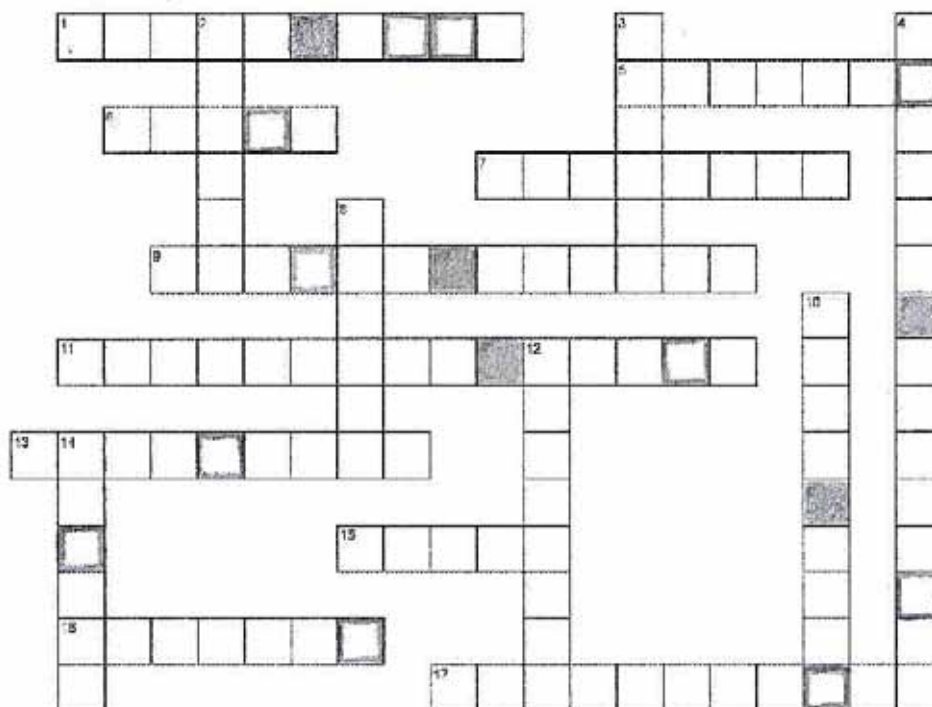
PTALICE I ZAGONETKE

- ? Da bi se jedno jaje iskuhalo, voda mora klučati 5 minuta. Koliko je potrebno da se iskuhaju 4 jaja? (Rj. 5 min)
- ? U posudi od 1 l nalazi se 6 dl mlijeka. Ako u posudu ulijemo još 6 dl mlijeka, koliko će ukupno mlijeka biti u posudi? (Rj. 1 l)
- ? Reci joj ime, nestat će. (Rj. tišina)
- ? Lakši je od pera, ali ni najjači čovjek ne može ga držati dulje od 3 minute. (Rj. dah)

- ? Kada plešu i stupaju, mene dobro izlupaju. Ja im dajem ritam pravi, oni mene – tres po glavi! (Rj. bubanj)
- ? Ja imam četiri noge, često častim ljude mnoge. I svima je to u redu kada s moje glave jedu. (Rj. stol)
- ? Koliko je gusaka bilo na vodi ako se zna da je jedna guska plivala ispred druge dvije, druga guska iza dvije druge guske, a treća guska između dvije druge guske? (Rj. 3 guske)
- ? Uvijek dolazi, a nikada ne stigne. (Rj. sutra)

GRUNTOVEČKA KRIŽALJKA

VODORAVNO:

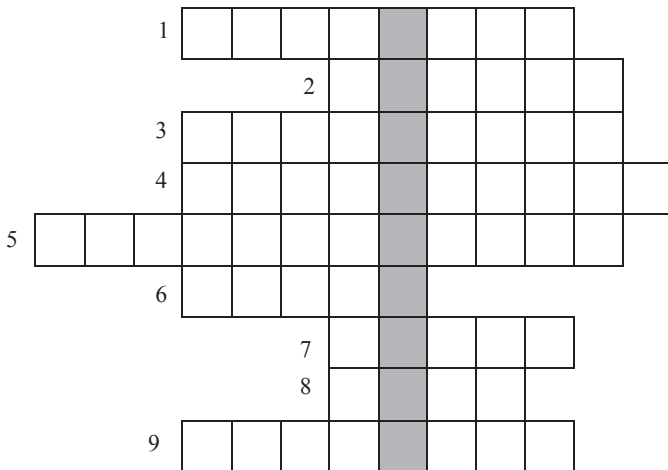
1. Epizoda u kojoj Dalmatinac pregazi Katalenićevu kokoš.
5. Kako se Draš Katalenić „piše“?
6. Riječ prema kojoj je nastalo ime sela Gruntovc.
7. Glavna Dudekova osobina.
9. Glumac koji je glumio Dudeka.
11. Uvodna pjesma serijala Gruntovčani.
13. Nadimak Imbre Grabarića.
15. Broj epizoda Gruntovčana.
16. Tetec Franc Ožbolt.
17. Narječje u Gruntovcu.

OKOMITO:

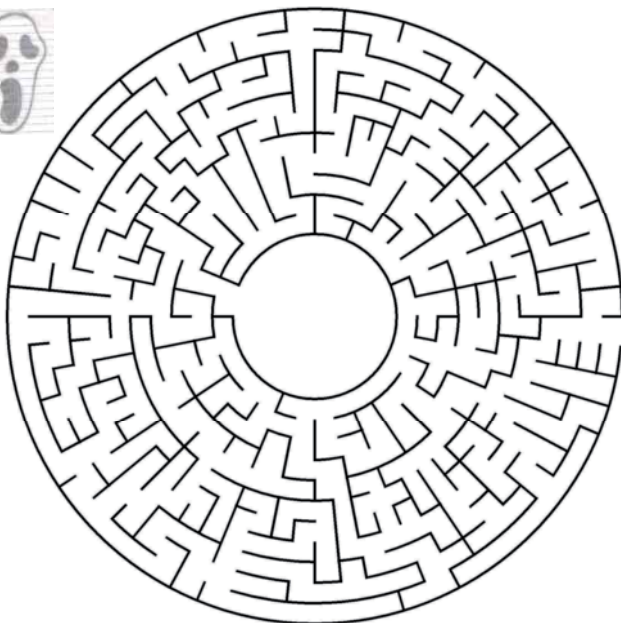
2. Vočka koja je simbol Draševe privrženosti zavičaju.
3. Birtaš Škvorc.
4. Babićino ime u Gruntovčanima.
8. Kad bi mogao, Dudek bi si ga priuštiio prije svega.
10. Dudekova pjesma („Maleni slavuji“).
12. Krešo Golik.
14. Uloga Smiljke Bencet.

Ključna riječ nalazi se u podebljanim poljima!

Ako točno riješiš križaljku, u označenim poljima dobit ćeš naslov školskoga lista.

1. Poslastica koja se dobiva miješanjem kakaove mase s raznim dodacima.
2. Biblijska ženska osoba o kojoj su pisali Marko Marulić, Miro Gavran i drugi.
3. Jelo od brašna, mlijeka i jaja, pečeno u obliku okrugla tanka lista, premazano nadjevom.
4. Rob ili ratni zarobljenik koji se u antičkom Rimu u cirkuskim igrama borio s drugim boricima ili sa zvijerima.
5. Poznata hrvatska rock grupa („Pobjego sam“, „Tvoje ime čuvam“).
6. Trilogija snimljena prema istoimenom romanu J. R. R. Tokiena.
7. Jedan od najboljih nogometaša današnjice.
8. Inovacija, pronalazak, ono što je novo sastavljeno, učinjeno ili konstruirano.
9. Blizak poznanik s kojim se u druženju njeguju poštovanje, povjerenje i ljubav.

Pomogni Žapcu da se sakrije „Skrimiju“!
Crteži: Marta Šestak (Žabac) i Patricija Novak („Skrimi“)

LJEPOTA MATEMATIKE

$$\begin{aligned} 1 \times 8 + 1 &= 9 \\ 12 \times 8 + 2 &= 98 \\ 123 \times 8 + 3 &= 987 \\ 1234 \times 8 + 4 &= 9876 \\ 12345 \times 8 + 5 &= 98765 \\ 123456 \times 8 + 6 &= 987654 \\ 1234567 \times 8 + 7 &= 9876543 \\ 12345678 \times 8 + 8 &= 98765432 \\ 123456789 \times 8 + 9 &= 987654321 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 1 \times 9 + 2 &= 11 \\ 12 \times 9 + 3 &= 111 \\ 123 \times 9 + 4 &= 1111 \\ 1234 \times 9 + 5 &= 11111 \\ 12345 \times 9 + 6 &= 111111 \\ 123456 \times 9 + 7 &= 1111111 \\ 1234567 \times 9 + 8 &= 11111111 \\ 12345678 \times 9 + 9 &= 111111111 \\ 123456789 \times 9 + 10 &= 1111111111 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 9 \times 9 + 7 &= 88 \\ 98 \times 9 + 6 &= 888 \\ 987 \times 9 + 5 &= 8888 \\ 9876 \times 9 + 4 &= 88888 \\ 98765 \times 9 + 3 &= 888888 \\ 987654 \times 9 + 2 &= 8888888 \\ 9876543 \times 9 + 1 &= 88888888 \\ 98765432 \times 9 + 0 &= 888888888 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 1 \times 1 &= 1 \\ 11 \times 11 &= 121 \\ 111 \times 111 &= 12321 \\ 1111 \times 1111 &= 1234321 \\ 11111 \times 11111 &= 123454321 \\ 111111 \times 111111 &= 12345654321 \\ 1111111 \times 1111111 &= 1234567654321 \\ 11111111 \times 11111111 &= 123456787654321 \\ 111111111 \times 111111111 &= 12345678987654321 \end{aligned}$$

Ako slova
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
zamijenimo brojkama
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
21 22 23 24 25 26
dobit ćemo:

$$\text{K-N-O-W-L-E-D-G-E (znanje)} \\ 11+14+15+23+12+5+4+7+5 = 96\%$$

$$\text{H-A-R-D-W-O-R-K (marljivost)} \\ 8+1+18+4+23+15+18+11 = 98\%$$

$$\text{A-T-T-I-T-U-D-E (stav)} \\ 1+20+20+9+20+21+4+5 = 100\%$$

$$\text{L-O-V-E--O-F--G-O-D (ljubav Božja)} \\ 12+15+22+5+15+6+7+15+4 = 101\%$$

ZAŠTO JE NEBO PLAVO? Napravi pokus i istraži sam!

Potrebna ti je olovka, kutija od cipela, škare, zrcalo, baterijska svjetiljka ili Sunčeva svjetlost, malo mlijeka, list papira, kapaljka, staklena ili plastična prozirna glatka čaša s vodom. Olovkom napravi rupicu na sredini manje stranice kutije, a zatim je škarama proširi do promjera oko 3 cm. Na suprotnu stranu kutije postavi list papira. Čašu s vodom stavi u sredinu kutije. Pred kutiju namjesti zrcalo tako da svjetlost izvora pada najprije na zrcalo, odbija se i prolazi kroz rupicu, a tada kroz čašu s vodom na list papira u kutiji. U čašu s vodom kapni malo mlijeka, promiješaj i promatraj mrlju na papiru. Kakve je boje?

Mrlja će biti plavičasta. Dodaš li u vodu još jednu kap mlijeka i promiješaš, mrlja će biti crvenkasta.

Čestice mlijeka predstavljaju čestice u Zemljinoj atmosferi. Na česticama u Zemljinoj atmosferi raspršuje se najviše plavi dio Sunčeve svjetlosti. Ako gledaš izravno u Sunce, vidiš boju svjetlosti izvora. Kada gledaš u nebo, tada vidiš raspršenu svjetlost. U svitanje i sumrak, kada je Sunce nisko na horizontu, svjetlost prolazi duži put kroz Zemljinu atmosferu nego u podne. Veći broj čestica u Zemljinoj atmosferi upija i raspršuje pretežno plavi dio Sunčeve svjetlosti pa u tvoje oko stiže preostali crveni dio Sunčeve svjetlosti. Astronautima u svemiru nebo je crne boje. Na njemu se i za dana vide zvijezde jer u svemiru nema atmosfere pa nema ni raspršenja svjetlosti.

*Gdje ima malo osmijeha, ima malo i uspjeha!*⁶

Luksuz

- Kako živiš? - Pita Mujo Hasu.
- Luksuzno - odgovori Haso.
- Kako to? - začudi se Mujo.
- Pa, jedem luk i lijem suze - objasni Haso.

Pristup

- Službenik Zavoda za zapošljavanje kaže stranci:
- Ne znam što bih s Vama. Već sam Vas deset puta slao na razna gradilišta, a Vi samo nikako da pločnete raditi.
 - Kako mogu kad na svakom piše: „Pristup zabranjen!“

Pogled

- Jednom su učenici upitali Sokrata zna li neki dobar lijek protiv ljubavi na prvi pogled.
- Znam - odgovorio je mudrac - tu osobu treba pozorno pogledati i drugi put!

Bol

- Poznatog bakteriologa i liječnika Roberta Koc - ha netko je htio u društvu poniziti te ga upita:
- Ah, Vi ste onaj veterinar!
- Koch živahno odgovori:
- Da, a što Vas boli?

Komarci

- Mujo i Haso bili su u nekom hotelu i preko noći ih izboli komarci. Požalili su se na recepciji i recepcionar im objasni da moraju ugasiti svjetla jer ih svjetlo privlači. Iduće noći oni ugase svjetla, kad ulete krijesnice. Mujo poviče: "Bježmo, Haso, evo ih s baterijama!"

RJEČNIK "STRANIH" RIJEČI

- aerobik - bik koji leti
aloja - onaj koji sam sebe zove na telefon
baština - inat, prkos, iliti truć
bezbolan - zabranjeno govoriti bosanskim naglaskom
Burundi - žedni Zagorec
čizmica - mala mačka koja jede sir
dislokacija - fajrunt
fauna - ženski dezodorans
gorila - Los Angeles u plamenu
kajdanke - Podravec ne razumije nje - mački
karanfil - ljubitelj Gorana Karana
katran - mačka u bijegu
komparacija - poziv u žurbi
kretan - skupina od deset žaba
licemjeri - estetski kirurzi
Meksiko - reći nekome da je mekušac
metafora - gađati forama
milost - mi izgubljeni
mislim - EU dijeta za nas
mušketir - naprava za tjeranje muška - raca
nebuloze - razočarani Zagorec
obala - la i la
pesimističan - tajanstveni zagorski pas
petak - ak ak ak ak ak
rotkva - crvena patka
Somalija - tisuću lisica
transparent - tvrtka za prijevoz roditelja
ustanova - plastična operacija usana

Filozofija

- Perice, koliko znaš o Platonu? - pita nastavnica na satu filozofije.
- Isto koliko i Platon o meni!

Posrednik

- Bogat i uznosit Beethovenov brat poslao je kompozitoru novogodišnju čestitku. Na kraju se potpisao: "Johan van Beethoven, posrednik nekretninama". Čuveni kompozitor čestitku mu je vratio, dopisavši: "Ludwig van Beethoven, posrednik mozga".

Ideje

- Jednom je prilikom Nikola Tesla onima koji su prisvajali njegove izume poručio: „Nije mi žao što krađu moje ideje, žao mi je što nemaju svoje.“

Imanje

- Amerikanac (hvaleći se): „Ja ujutro sjednem u auto i kre - nem u obilazak svojega imanja. Vozim se cijeli dan i tek se uvečer vratim kući s obilaska!“
Mujo: „Jao, znam, imam i ja takav auto.“

Zdravstveno stanje

- Za Vaše zdravstveno stanje, bez sumnje, kriv je alkohol - veli liječnik pacijentu.
- Uh, hvala Bogu! Sada mi je lakše! Znate, moja žena uporno tvrdi da sam ja kriv.

Džentlmen

- Thomas More potekao je iz skromne obitelji, ali se svoga porijekla nikad nije stidio. Kada ga neki lord upita je li njegov otac zaista bio samo trgovac, More odgovori potvrdno. Lord se namrgodio:
- Zašto niste i Vi postali trgovac?
- More odgovori s osmijehom na licu:
- Oprostite, a je li Vaš otac zaista bio dobro odgojeni džentlmen?
 - Naravno - potvrdi lord.
 - Pa zašto i Vi niste postali?

Dvojica studenata

- Hoćemo li na kavu ili na predavanje?
- Bacimo novčić. Ako ostane u zraku, idemo na predavanje.

Dojam

- Neki je mladi pravnik predивно uredio ured. Kao krunu svega, postavio je luksuzni telefon na stol da bi djelovao otmjeno. Došao je prvi klijent! Nije to bila mala stvar. Odmah je trebalo ostaviti dojam. Mladi je odvjetnik klijenta, za početak, pustio čekati oko četvrt sata. Da bi na njega napravio još veći dojam, kad je ovaj ušao, mladi odvjetnik odglumi važan telefonski razgovor:
- Moj dragi generalni direktore, mi ovime samo gubimo vrijeme... Da, ako stvarno hoćete... Ali ne ispod dvadeset tisuća eura... Odlično dakle, dogovoreno... Zbogom!
- Odloži slušalicu. Klijent je izgledao uistinu zbunjen. Gotovo zabezeknut, primijetio je mladi odvjetnik. Uspio je ostaviti čak i bolji dojam nego što se nadao! Zadovoljno se nasmijeo i obratio klijentu.
- Što želite, dragi gospodine?
 - Ja... ja sam iz HT-a, došao sam vam priključiti telefon!

Novinari

- U danima bolesti i nemoći, kada su mediji pokazivali velik interes za njegovo zdravlje i prepričavao se svaki trač na tu temu, sv. papa Ivan Pavao II. tada je, kada bi ga upitali za zdravlje, odgovarao: "Ne znam, nisam još stigao pročitati jutrošnje novine."

Izbor iz foto galerije

"Cinkuš adventski" u Ludbregu

Županijska smotra – Dani zahvalnosti

Radovi pomoćnih kuhara i slastičara - kruh i jabuke

Pomoćni vrtlari na praksi

Ekipa „Čitanjem do zvijezda“

Županijska smotra dramskog izraza u HNK Varaždin

Sajam pčelarstva

Utrka „Centrum Mundi“ i Sportski dan u SŠ Ludbreg

Mirno more

